

Report

CO SKUTEČNĚ OVLIVŇUJE CENY ENERGÍÍ?



- TIPY PRO NIŽŠÍ ÚČTY ZA ENERGIE
- DVA NOVÉ VRTY A 3D SEISMICKÉ MĚŘENÍ
- AKVIZICE FOTOVOLTAICKÉ ELEKTRÁRNY
- MEMORANDUM O VYHLEDÁVÁNÍ NOVÝCH LOŽISEK NA UKRAJINĚ
- KŘÍŽOVKA SE SOUTĚŽÍ O POUKÁZKY DO KNIHY DOBROVSKÝ

Kolik jsme vytěžili

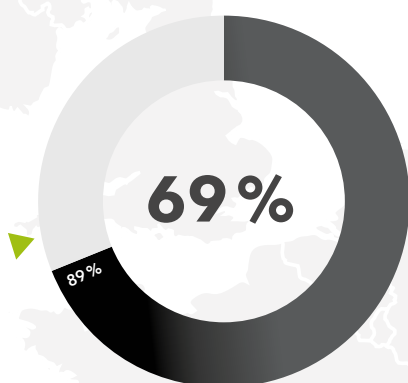


Česká republika



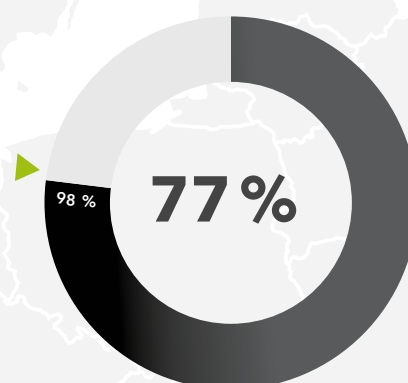
Ropa

● roční plán	91 680 m ³
▶ plán k 10. 10. 2022	71 319 m ³
● plnění k 10. 10. 2022	63 497 m ³



Plyn

● roční plán	100 875 500 m ³
▶ plán k 10. 10. 2022	79 106 481 m ³
● plnění k 10. 10. 2022	77 923 659 m ³

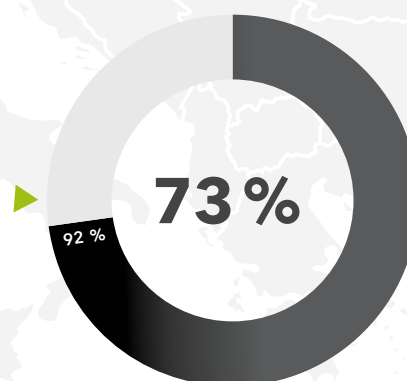


Ukrajina



Plyn

● roční plán	96 231 338 m ³
▶ plán k 10. 10. 2022	75 834 615 m ³
● plnění k 10. 10. 2022	70 048 886 m ³



Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

rozhodli jsme se letos vydat ne čtyři, ale pět čísel MND Reportu. Redakce se k tomuto kroku odhodlala nejen proto, že energetika doslova hýbe děním ve společnosti, ale především proto, že všechny části MND Group jsou v dnešní době nesmírně aktivní. Díky tomu se povedlo opět poskládat číslo nabité informacemi. Informacemi o tom, co se na trhu s energiemi děje a jak na to reagují jednotlivé části MND Group.

Rok se přehoupl do poslední čtvrtiny, a tak vaší pozornosti doporučuji hned úvodní grafy, které popisují, jak plníme plán těžby. Ač grafy říkají, že jsme lehce za očekáváním, je potřeba konstatovat, že si vedeme dobře a především výsledky v těžbě plynu na Ukrajině, kde jsou podmínky víc než náročné, si zasluhují už teď pochvalu.

Kdy jindy než v této době bychom měli dát slovo našim odborníkům na obchodování s energiemi k tomu, aby nám bez emocí, věcně a bez nutného zjednodušování (které často vede k nepřesným informacím z celostátních médií) vysvětlili, co se na trhu děje. Pokud si přečtete „komentář k trhu“, měli byste mít jasnější představu. Praktické informace o tom, jak se chovají naši retailoví zákazníci a jaké pro ně máme jako jeden z nejdůvěryhodnějších dodavatelů rady k úsporám, se dočtete ve článku „Cesta do energoduše českého spotřebitele.“ Věřím, že i vy tam najdete inspiraci, jak zvládnout letošní zimu bez ztráty kytíčky. A informace z retailu by nebyla úplná bez vysvětlení proč, jak a kdy byla spuštěna nová televizní kampaň. Mohu prozradit, že i v novém spotu má hlavní roli jeden z našich kolegů z Drillingu.

Pokud nalistujete stranu 14-18, budete překvapeni, kolik nových a často vysoce progresivních projektů v MND chystáme. Akvizice první fotovoltaické elektrárny, vstup do konsorcia, jež chce v našem regionu hrát prim v oblasti zeleného vodíku, rozšiřování spolupráce na Ukrajině, další vrty na Moravě. To všechno má jednoho společného jmenovatele: energetika současnosti nabízí veliké příležitosti a my se jich – tak jak máme ve své DNA – chopíme. Stejně tak jsme se pustili do rekonstrukce laboratoře v Lužicích, kterou před rokem doslova rozmítalo tornádo. O tom, jaký je návrat na místo činu, i o tom, jací zajímaví lidé v laboratoři pracují, se dozvíte na stránce s hlavičkou „laboratoře.“ A když už jsme u výrobních témat, tak „Sranda začíná ve třech kilometrech“ je skutečně autentický rozhovor s jedním z našich mladých kolegů.

MND Report nemluví jen o byznysu, najdete v něm i několik silných příběhů týkajících se války na Ukrajině. Ať už je to zpověď mladého muže – zaměstnance MND – toho času na frontě, nebo reportáž ze sídla KKCG, kde začala prodejní výstava na pomoc vážně zraněným

ukrajinským ženám a osiřelým dětem. Výstavu organizuje Kozytskyi Charity Foundation spolu s Karel Komárek Family Foundation, a pokud byste měli cestu na Prahu 6, zastavte se.

Není cílem úvodníku vyjmenovat všechno, co se můžete v MND Reportu dočíst. Berte tento článek jako malou ochutnávku toho, co pro vás redakce na podzim připravila. Jsem velmi rád, že se zvyšuje čtenost digitální verze časopisu, stejně tak jako roste zájem o tu tištěnou. Pokud dočtete až na závěr, nenechte si ujít křížovku – tentokrát o vouchery do knihkupectví Dobrovský. Tedy možnost koupit knihu pro dlouhé podzimní večery nebo třeba už jako dárek pod stromeček. Přeji vám, aby vám MND Report přinesl inspiraci a byl zajímavým čtením.

Miroslav Jestřabík



Co stojí za dramatickým nárůstem cen plynu a elektřiny? A jaká je role burzy?

ROSTOUCÍ CENA ENERGIÍ PATŘÍ V POSLEDNÍCH MĚSÍCÍCH K JEDNOMU Z NEJZÁSADNĚJŠÍCH PROBLÉMŮ NAŠÍ SPOLEČNOSTI. NĚKOLIKANÁSOBNÉ NAVÝŠENÍ ZÁLOH ZA PLYN I ELEKTRINU TVRDĚ DOPADÁ NA DOMÁCNOSTI I FIRMY. LOGICKY SE TAK RŮST CEN ENERGIÍ STÁVÁ VELKÝM TÉMATEM PRO MÉDIA I POLITIKY.



Ne vždy se ovšem pojmenovávají opravdové důvody, které za tímto navyšováním stojí. Mezi lidmi koluje i řada mýtů o úloze burzy, kterou přizívají různí dezinformátoři. Pojďme si projít faktory, které finanční cenu energií skutečně ovlivňují.

Zásobníky na 95 procentech

Primárním faktorem, který vyhnal ceny plynu a elektřiny nahoru, je zastavení toků plynu z Ruska. Jednotlivé státy EU, zejména ty, které mají velký podíl dováženého ruského plynu, musely hledat cesty, jak zabezpečit zásoby pro zimní období. Současně vymýšlely způsoby, jak využít zásobníky, které zjevně Gazprom nehodlal natláčet. Urychlená změna legislativy nakonec stanovuje poměrně přísná pravidla pro všechny držitele smluv na skladování plynu. Definuje objemy naplněnosti zásobníku, které musí skladovatel dosáhnout k určitému datu. Pokud to nesplní, je mu skladovací kapacita odejmuta bez náhrady. Takto získaná kapacita se potom nabídne znovu na trhu. To umožňuje využití i zásobníků dříve pronajatých Gazpromem. V současnosti jsou české a německé zásobníky naplněny na ca 95 procent (polovina října). To je velmi důležitý fakt, který nám dává větší jistotu pro zimní měsíce.

Cena plynu je určujícím nákladovým faktorem pro určení ceny elektřiny. Spotřeba se musí pokrýt různými zdroji a právě ten zdroj, který pokryje poslední část spotřeby, určuje tržní cenu. Je to klasický princip interakce nabídky a poptávky. Grafy vpravo ukazují, jak se změnila struktura výrobních nákladů elektřiny mezi rokem 2019 a dnes. Je patrné, že došlo nejen k výraznému nárůstu výrobních nákladů, ale i k jinému rozložení na nabídkové křivce.

Zatímco v roce 2019 cenu elektřiny určovaly uhelné elektrárny, dnes jsou to elektrárny plynové.

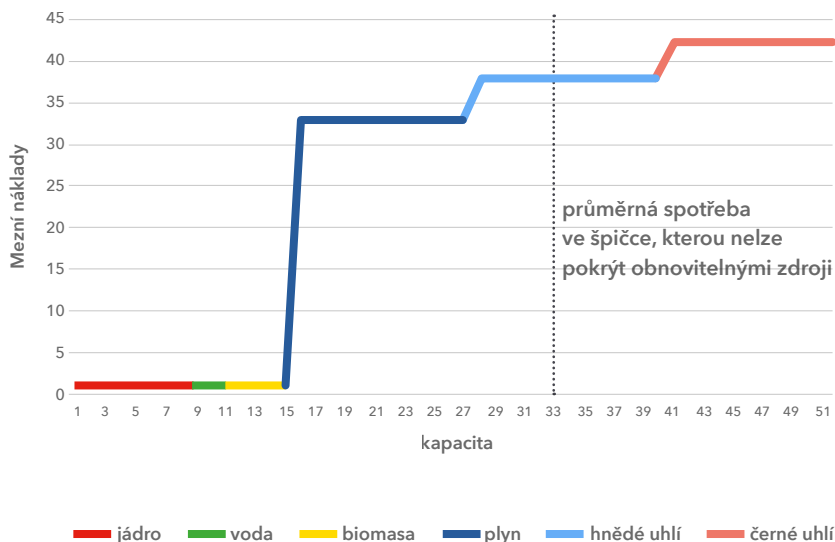
Z toho tedy plyne, že poklesne-li cena plynu, klesne také cena elektřiny.

Bude mít zastropování cen pro odběratele vliv na velkoobchodní cenu?

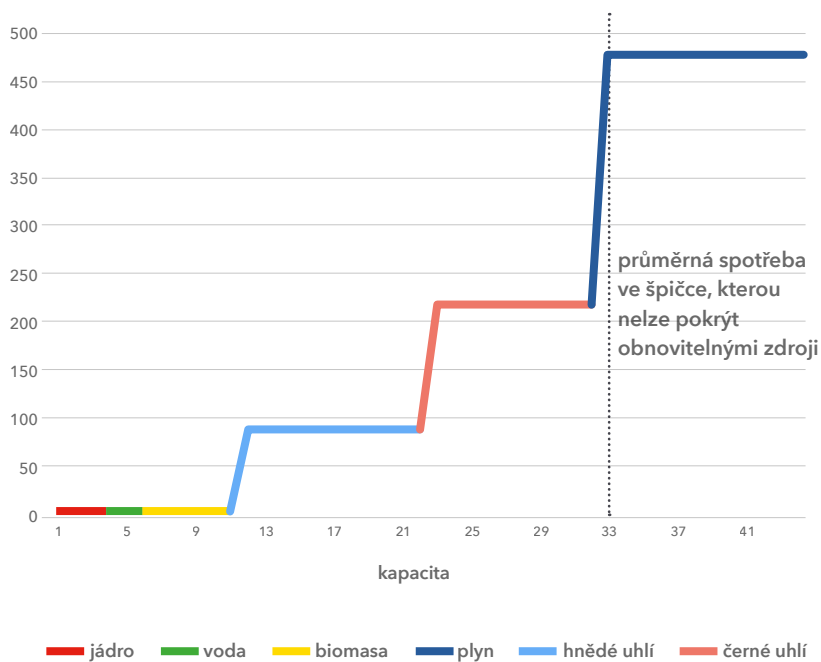
Odpověď je jednoduchá. Nebude. K tomu, aby ceny klesly, potřebujeme buď zvýšit nabídku, nebo snížit poptávku. V dnešní situaci je obzvláště důležité, aby všichni spotřebitelé omezili svou spotřebu, a pomohli tak zlepšit bilanci plynu v Evropě. Tím by zároveň pomohli snížit cenu.

Následující graf ilustruje, jak se může vyvíjet trh. Modrá čerchovaná křivka ukazuje, kam by se dostaly zásoby plynu v případě, kdy by spotřeba plynu zůstala na loňských úrovních. Došlo by nevyhnutelně k fyzickému nedostatku plynu již v únoru.

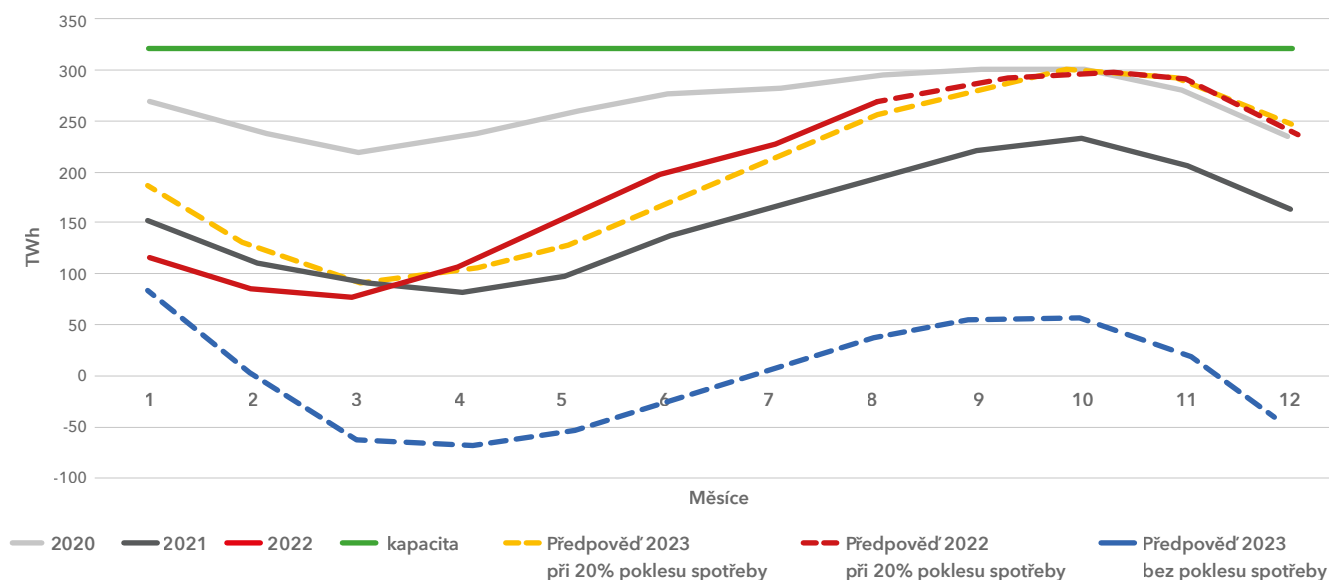
Výrobní náklady 2019 a spotřeba ve špičce v srpnu, kterou nelze pokrýt obnovitelnými zdroji



Výrobní náklady 2022 a spotřeba ve špičce v srpnu, kterou nelze pokrýt obnovitelnými zdroji



D+CZ+SK projekce zásob plynu při meziročním poklesu spotřeby o 20 % nebo 0 %; nulové toky plynu přes Nord stream



Vyhlásily by se regulační stupně. Ceny by vystřelily na úroveň, které si teď neumíme představit. Nebyli bychom ani schopni zabezpečit zásoby plynu pro zimu v následujícím roce.

Avšak v případě poklesu spotřeby o 20 procent (žlutá křivka), což je plus minus prakticky současný stav (vysoké ceny přirozeně působí na snížení spotřeby – většina poklesu je tvořena průmyslem a plynovými elektrárnami), zimou projdeme bez větších problémů a umožní nám to připravit si zásoby na další zimu. Vliv Ruska na vývoj ceny se díky naplněnosti zásobníků a poklesu spotřeby velmi eliminuje. Žlutá čárkovaná křivka ukazuje pravděpodobný vývoj naplněnosti zásobníků při poklesu spotřeby o 20 procent oproti loňsku. Je zjevné, že plynu bude dostatek.

Dělá Evropa něco pro zabezpečení alternativních dodávek?

Došlo k významným pozitivním změnám. Do Evropy směřuje většina světového zkapalněného plynu. Navýšily se toky plynu z Norska do Německa, Česka a Slovenska. Zvedly se toky z Ázerbájdžánu a Alžírsko. Pracuje se na odstranění úzkých míst na přepravních cestách. Od 1. října 2022 se zvednou toky plynu z Polska na Slovensko, v průběhu první poloviny zimy potom z Francie do Německa. V prosinci se otevře první plovoucí LNG terminál v Německu a zkraje roku 2023 další dva. ČEZ

na příkaz vlády koupil importní kapacitu v LNG terminálu v Nizozemí. Plyn se z nich do ČR bez problému dostane. Ve velmi krátké době se udělalo opravdu mnoho!

Často se v tisku a debatách opakuje, že zkapalněný plyn je dražší než ten dodávaný z Ruska. Z pohledu výrobních nákladů to je pravda. Z pohledu prodejní ceny to již pravda není. Drtivá většina kontraktů s Ruskem používá cenu definovanou indexem, který je navázán na cenu tržní. Tedy cena dýchá s trhem. Stejně tak i cena zkapalněného plynu se odvíjí od tržních cen. Ceny v USA jsou velmi hluboko pod cenami evropskými: v USA se platí 25–30 EUR / MWh, zatímco v Německu 180 EUR / MWh. Po započtení všech souvisejících nákladů s přepravou, zkapalněním atd. dnes vychází LNG na zhruba 36–45 EUR / MWh, zatímco ten ruský stojí spolehlivě více než 150 EUR / MWh. Nicméně ceny se hýbou a jsou závislé na mnoha proměnných: na vývoji poptávky v Evropě a Asii, na počasí, ceně a dostupnosti přepravních kapacit, na ceně uhlí a podobně. Jednou bude levnější LNG a jindy zase plyn přepravovaný potrubím. Proto je nejlepší strategií pro Evropu mít možnost odebírat jak plyn potrubím, tak i plyn zkapalněný. Čím větší je rozmanitost na straně dodavatelů, tím menší je riziko výpadku dodávek a tím menší je také závislost na jednom zdroji.

Elektřina – role burzy při cenotvorbě

Často se hovoří o tom, že za vysoké ceny elektřiny může burza v Lipsku, že tam „Česko“ prodává levně a drazé nakupuje zpět. Nevím, kde se tato často omílaná fráze vzala, ale je naprosto mylná. Burza

PO ZAPOČTENÍ VŠECH SOUISEJÍCÍCH NÁKLADŮ S PŘEPRÁVOU, ZKAPALNĚNÍM ATD. DNES VYCHÁZÍ LNG NA ZHRUBA 36–45 EUR/MWh



je pouze jedno z obchodních míst, na kterém se setkává nabídka s poptávkou. To znamená výrobce a obchodník či velký spotřebitel tam umístí svou nabídku či poptávku, a když se cenově dva subjekty potkají, obchod je uzavřen. Burza cenu nijak neovlivňuje. Stejně to funguje při obchodování napřímo mezi výrobcem a obchodníkem. Mimochodem, většina obchodů se na trhu uzavírá napřímo, mimo burzu. Burza je až na druhém místě.

Pro lepší pochopení principu tvorby ceny uveďme příklad. Výrobce se rozhoduje, na jakém trhu elektřinu prodá, zda v Česku, v Německu, na Slovensku nebo třeba v Maďarsku. Zjistí si tržní ceny, možnosti přepravy do jiných zemí, náklady s tím spojené a rozhodne se, co je pro něj nejvýhodnější. Stejně to udělá obchodník, který nakupuje pro své zákazníky. Podívá se, kde je možno nakoupit nejlevněji, a tam nakoupí.

Tedy, jsem-li výrobce elektřiny a rozhodnu se ji prodat v ČR, potom dám trhu vědět, že nabízím např. dodávku pro rok 2023 o výkonu 1 MW a ceně 465 EUR / MWh. Tuto informaci umístím na burzu formou vložení své nabídky do elektronické platformy. Stejně tak učiní i obchodník, který stejný produkt poptává např. za cenu 463 EUR / MWh. Burza je vlastně „nástěnka“, na které se zobrazují nabídky a poptávky. Informace na nástěnce jsou veřejné, ale anonymizované. Všichni účastníci trhu uvidí, že někdo nabízí produkt za 465 a někdo jej poptává za 463 EUR / MWh. Stejným způsobem vkládají své nabídky a poptávky ostatní účastníci a vznikne seznam, který vypadá takto:

Germany Baseload*									
	Venue	Code	Qty	Bid	Ask	Qty	Code	Venue	Last
+ - Q223	EEX	EEX	2 378,00	399,00	5 EEX	EEX			
+ - Q323	EEX	EEX*	1 358,00	391,50	1 EEX*	EEX			
+ - Q422 x Q123		*	1 -186,63	-173,7*	1 *	EEX			
+ - Win 22									
+ - 2023	OTC	*	1 465,00	465,00	1 VICAP	OTC		466,00	♦
	EEX	SPEC	1 463,00	465,00	1 *			465,00	♦
	EEX	GFI	1 463,00	466,00	2 EEX	EEX		463,00	♦
	EEX	GFI	1 462,00	466,00	1 SPEC	OTC		463,50	♦
	EEX	SPEC	2 460,00	467,00	1 GFI	EEX		464,00	♦
	OTC	VICAP	1 460,00	467,50	1 SPEC	EEX			
	EEX	ICAP*	1* 460,00	467,50	1* SPEC*	OTC			
	EEX	GFI	1 460,00	470,00	2 ACGM	OTC			
+ - 2024	EEX	ACGM	1 238,00	238,00	1* VPREE	OTC		241,00	♦
		*	1 238,00	238,00	2* VPREE	OTC		240,00	♦

Pokud se mi cena 465 EUR za MWh líbí, potom jednoduše v elektronickém systému kliknu na nabídku a potvrdím, že produkt kupuji. Tím je obchod uzavřen. Burza je pouze nástroj, jak něco zobchodovat. Definuje a standardizuje procesy, které jsou s nákupem a prodejem spjaté, ale nijak nevstupuje do cenotvorby.

Další vlivy na elektřinu

Cenu elektřiny ovšem ovlivňuje řada jiných faktorů, o kterých se příliš často nemluví. Kvůli nalezení mikrotrhlin ve svárech na nejaderné části jaderných elektráren ve Francii musely být tyto elektrárny odstaveny a opraveny. Najednou zmizel výkon poloviny všech zdrojů ve Francii a ta začala masivně elektřinu dovážet z okolních zemí.

K tomu se přidalo suché léto a nízké stavy řek, které neumožňovaly dopravovat uhlí k elektrárnám. Tato kombinace přispěla k dodatečnému nárůstu cen elektřiny nejen ve Francii, ale i ve zbytku Evropy. Jestliže dnes stojí dodávka pro rok 2023 ca 500 EUR / MWh, tak ca 100 EUR / MWh z toho tvoří důsledky událostí ve Francii. Zbytek připadá na růst cen plynu.

Situace se ale bude rychle zlepšovat již v průběhu čtvrtého čtvrtletí letošního roku, kdy se má většina jaderných elektráren vrátit zpět do provozu.

Jaký lze čekat další vývoj cen?

Díky téměř plným zásobníkům plynu, poklesu spotřeby a zajištění alternativních dodávek z jiných zemí bude teď cena reagovat primárně na vývoj teplot. I lehce mírnější zima bude znamenat, že bilance plynu v Evropě bude velmi dobrá a ceny budou postupně klesat až do úrovně, v níž se začne aktivovat spotřeba. První hranici vidíme někde kolem úrovně 100 EUR / MWh a druhou potom kolem 60 EUR / MWh.

Standardní zima může znamenat ceny někde v rozmezí 100–180 EUR / MWh, zatímco velmi chladná zima potom 200–300 EUR / MWh.

Evropa by uměla zvládnout také zastavení zbylých toků z Ruska (přes Ukrajinu a Balkán). Stačilo by nám snížit spotřebu o dalších ca 3–5 procent.

Trh má před sebou ještě výzvy, ale je na ně již lépe připraven a má nástroje, jak jejich dopad do cen eliminovat.

Martin Pich

ředitel Divize Trading



**STANDARDNÍ ZIMA MŮŽE
ZNAMENAT CENY V ROZMEZÍ**

100–180 EUR / MWh

CHLADNÁ ZIMA

200–300 EUR / MWh

Cesta do „energoduše“ českého spotřebitele

Co MND ukázal rozsáhlý průzkum trhu?



LIDÉ CHTĚJÍ SPOLEHLIVÉHO DODAVATELE, KTERÝ JE PROVEDE ENERGETICKOU KRIZÍ. TO POTVRZUJE TAKÉ NEDÁVNÝ PRŮZKUM, KTERÝ PRO MND ZPRACOVALA AGENTURA STEM/MARK. V ROZHOVORU S PETROU HLAVATOU, PRODUKTOVOU MANAŽERKOU, KTERÁ MÁ NA STAROSTI V MND VÝZKUM, SE NAPŘÍKLAD DOZVÍTE, KDE ZAČALY ČESKÉ DOMÁCNOSTI NEJVÍCE ŠETŘIT, JAKÁ DALŠÍ OPATŘENÍ CHYSTAJÍ KE SNÍŽENÍ SVÝCH VÝDAJŮ ZA ENERGIE NEBO JAKÁ JE ENERGETICKÁ GRAMOTNOST ČESKÝCH DOMÁCNOSTÍ. CELÝ ROZHOVOR DOPORUČUJEME DOČÍST DO KONCE, KDE NAJDETE NĚKOLIK PRAKTICKÝCH TIPŮ, KTERÉ MOHOU SNÍŽIT SPOTŘEBU ENERGIÍ I VE VAŠÍ DOMÁCNOSTI.

Co jste se chtěli průzkumem dozvědět o českých spotřebitelích?

Průzkum jsme začali připravovat koncem minulého roku. Hlavním důvodem byla celková změna situace na energetickém trhu, která byla ovlivněna zvýšením poptávky po energiích po skončení pandemie covidu-19 a následným krachem hned několika společností, jež s energiemi obchodují.

Samotným důsledkem těchto změn se lidé stali ještě více než kdy dříve obezřetnější při změně dodavatele. Zákazníci měli jasný důvod, proč zůstat u svého fungujícího dodavatele a vyčkávat minimálně do doby, než se situace na trhu uklidní. A to i v situaci, kdy jim jejich dodavatel oznámil výrazné navýšení ceny. Ale byla tu i velké skupina zákazníků – až 20 % domácností –, kteří spadli do tzv. režimu DPI a kteří hledali svého nového dodavatele za násobně vyšší cenu. Snažili jsme se podchytit změny v postojích a chování zákazníků vůči energiím a jejich výdajům za ně. Zajímalo nás, zda se situace začne více propisovat na větší zainteresovanosti zákazníka na energetice.

Změny na energetickém trhu se dostaly do popředí zájmu celé společnosti. A kvůli válce na Ukrajině a růstu velkoobchodních cen se vše ještě zdramatizovalo. Projevilo se to nějak i ve výzkumu?

V rámci skupinových rozhovorů se zákazníci jsme zjišťovali, co lidé nejvíc trápí v oblasti energetiky. Vyplynulo z toho, že zpočátku růst cen vnímali hlavně zákazníci z DPI, u ostatních se nárůst cen energií tehdy ještě výrazně neprojevil. Když jsme si později vyřčené hypotézy z prvního kola ověřovali pomocí dotazníku na širším vzorku lidí, bylo patrné, že těch, kterých se zdražení energií týká, již přibývalo.

Výrazný byl ale posun ve vnímání dodavatelů. Potvrdilo se, že zákazníci chtějí zůstat u svých dodavatelů. Držet se jistoty. Věřit, že jejich dodavatel je stabilní a že je nepostihne podobná situace jako zákazníci zkrachovalé Bohemia Energy. Pokud by je takováto situace potkala, byli by ochotni energii odebírat pouze od velkých, stabilních hráčů. Díky dlouhodobé péči o značku MND ji respondenti postavili po bok těch velkých, stabilních dodavatelů, od kterých očekávají, že je krizí provedou. To, co se v současnosti opravdu nabízí, je radit zákazníkům, jak spočítat energie.

Znamená to, že lidé příliš nevědí, jak šetřit?

Z výsledků průzkumu vyplývá, že úspory na energiích řeší zejména ti, již mají vyšší účty za energie, tedy hlavně ti, kteří plynem či elektřinou topí. Ti také často zmiňovali, že sníží teplotu vytápění svých domácností, že budou efektivně větrat. Zvažovali také investice jako zateplení, nová okna, či modernizaci nebo úplnou výměnu topného systému.

Co si z výsledků průzkumu MND berou?

Tím asi nejdůležitějším zjištěním pro nás bylo, že lidé potřebují rádce. Jak přistoupit k plynu, zda se jim vyplatí přejít na tepelné čerpadlo nebo zda jen přidat fotovoltaiku. Zda jim investice přinese očekávané úspory. Většinou je to běh na dlouhou trať a je třeba vše pořádně propočítat. MND chceme profilovat do role pomocníka a rádce, nejen dodavatele. Proto jsme například připravili i velmi jednoduchou online kalkulačku, která zákazníkům snadno ukáže, že tomu, kdo topí plynem, se přechod na tepelné čerpadlo nemusí vyplatit. Toto poradenství bychom chtěli dále rozšiřovat, věříme, že to naši zákazníci ocení.

Kolik se dá ušetřit?

Všude v médiích se píše o tom, že když si snížíte teplotu v domácnosti o jeden stupeň, ušetříte asi šest procent celkových nákladů na energie. Ale již dříve docházelo k tomu, že lidé měli na fakturách, při jinak celkem stabilních cenách na trhu, nedoplatky. To z toho důvodu, že prostě zrovna v tom roce udeřily tuhé mrazy a zima byla dlouhá. Vytopit dům, když je venku deset stupňů, je úplně něco jiného, než když je venku dvacet stupňů pod nulou. Loňská zima byla mírná. Bohužel dle předpovědí má být ta letošní spíše tužší. Je však také pravdou, že u nás máme zvyk domácnosti spíše přetápět. A tady se už i ze zdravotního hlediska vyplatí teplotu v domácnostech snižovat.



Svým zákazníkům bychom chtěli být nápomocni svou kalkulačkou, která jim nejen vyčíslí výši investice, ale také její dopady na spotřebu energií a případnou návratnost."



Ze závěrů výzkumu se snažíme lidem dávat doporučení na snížení nákladů za energie. Současně nechceme zůstat pouze u tipů. Snažíme se je dokládat propočty, o kolik se přijetím daného opatření náklady na energie mohou snížit. Změnou chování se dá ušetřit určité procento z celkových nákladů domácnosti za energie, odhadujeme to tak na 15 až 20 %, ale ceny se mezitím zvedly násobně. Určitě tedy nelze očekávat, že by díky úsporám někdo platil méně než před krizí.



Doufáme, že nová jednodušší faktura přispěje k lepší orientaci zákazníka v energetice.

Jsou lidé připraveni na to, že se jejich náklady na energie dramaticky zvýší? Řadě lidí teprve bude končit fixace.

Průzkum nám potvrdil, že lidé považují náklady na energie za nezbytnou část svého rodinného rozpočtu. Domácnosti jsou tedy připravené šetřit i jinde, například při nákupu potravin a odpustit si cestování či návštěvy restaurací. Jedná se vlastně o takové prodloužení návyků přijatých v době pandemie covidu-19.

Dopady na spotřebitele jsou postupné, o růstu cen se mluví již dlouho, ale většinově se s tím začali setkávat až letos v létě, kdy spouště českých domácností přišel nový předpis záloh. A stále máme na trhu zákazníky, kteří o zdražování cen energií slyší pouze z médií. Proto jsme například svým zákazníkům, kteří mají fixovanou cenu až do konce roku, už v září poslali přehled, co pro ně přechod z fixovaného ceníku bude znamenat. Aby se připravili, že dojde k navýšení záloh a že budou muset ze svého rodinného rozpočtu na energie ukrojit mnohem větší částku.

Jak je to s energetickou gramotností? Zlepšuje se?

Energetika obecně je pro zákazníka složitá a trochu mimo jeho sféru zájmu. Tak tomu bylo doposud, v době levných energií a před krachy energetických společností. Nyní věříme, že se to postupně bude měnit. Tím, že energie zvyšují svůj podíl na rodinném rozpočtu, domácnosti jim budou také velmi pravděpodobně věnovat větší pozornost.

Proto se nyní snažíme zapracovat např. i na naší faktuře. Vzhledem k tomu, že vyúčtování energií je něco, čemu zákazník chce věnovat pozornost, chceme mu tento kontakt s námi co nejvíce zpříjemnit. Dát všechny podstatné informace na první list, aby dál již faktury nemusel věnovat pozornost. Na první straně tak uvidí, zda má přeplatek či nedoplatek, zda se mu mění zálohy a na kolik, kdy mu končí fixovaná cena nebo kdy může volně změnit dodavatele. Věříme, že nová jednodušší faktura přispěje k lepší orientaci zákazníka v energetice.

Nebylo by dobré tam rovnou lidem psát i tipy na míru, kde ušetřit? Například když topí plynem a mají velkou spotřebu, mít připravený nějaký základní balík rad?

Úsporná opatření mohou dosáhnout řádu jednotek procent, k některým je dokonce třeba větší počáteční investice. To určitě nemá šanci pokrýt zcela nárůst cen, který lidé na faktuře uvidí. Stojí tedy před námi všemi velká výzva. S rostoucími účty za energie si prostě budeme muset především poradit my sami. Často to bude za cenu snížení našeho komfortu – nejen v oblasti spotřeby energií a zodpovědnějšího přístupu ke spotřebě. Zároveň to ale může podnítit změny ve společnosti, zvýší se úsilí při hledání alternativních zdrojů energií, na trhu se objeví nové, energeticky úspornější spotřebiče.

Rozhovor vedl Martin Beneš



8

TIPŮ MND PRO NIŽŠÍ ÚČTY

Níže jsme pro vás připravili několik praktických tipů, které vám pomohou snížit spotřebu energií v domácnosti.

1. LED žárovky

Používáním LED žárovek místo klasických mohou domácnosti ušetřit až pět tisíc korun ročně. LED žárovky mají vysokou efektivitu. Je to dáno jejich mnohem větší efektivitou přeměny elektrické energie na světlo, kdy přeměňují na světlo až 90 procent spotřebované energie. U klasických žárovek je to přitom pouze osm procent. LED žárovky mají navíc patnáctinásobnou životnost.

2. Spotřebiče ve správném režimu

Věděli jste, že mnohé spotřebiče odebírají energii, i když jsou vypnuté? Stačí, že jsou zapojené v síti. Třeba taková nabíječka na mobil má ve stand-by módu spotřebu 0,5 W / hod. Ještě větší odběr mají zařízení připojená k internetu, u modemu je to 18 W / hod. Ty vám pak při aktuálních cenách energií mohou navýšit účet až o 1 500 korun. Nejlepší cestou je kabely nepoužívaných zařízení prostě vytáhnout ze zásuvky nebo si pořídit vypínací zásuvky.

3. Údržba lednice a mrazáku

Několik milimetrů námrazy v lednici či mrazáku zvýší spotřebu elektřiny daného zařízení až o třetinu. U centimetrové vrstvy až dvojnásobně. K minimalizaci její tvorby přitom často stačí správné nastavení teploty v mrazáku a v lednici. U lednice stačí chlazení na teplotu 5 °C a v mrazáku -18 °C. Nepodceňujte ani údržbu svého spotřebiče, stačí ho jednou či dvakrát ročně odmrazit (nebo pořídit spotřebič s funkcí self-defrost). V případě mrazničky s průměrnou spotřebou tak ročně ušetříte více než 1 700 korun, což může pokrýt u menších domácností téměř celou měsíční zálohu na elektřinu.

4. Nižší teplota v místnostech

Svetr a ponožky vám mohou ušetřit tisíce korun ročně. Snížením teploty o jeden stupeň můžete uspořit až 6 procent energie. V Česku jsou lidé zvyklí si přetápět, přitom v obýváku, ložnici a kuchyni by měla stačit teplota 20 stupňů Celsia. Pouze v koupelně je doporučená teplota vyšší, a to až 24 stupňů Celsia. V chodbách a šatnách nemusíte topit vůbec, místnosti se vyhřejí od ostatních pokojů kondukcí tepla. Doporučená teplota pro šatny a chodby je 15 stupňů Celsia, pro schodiště už jen 10 stupňů. Kdo je zvyklý na vyšší teplotní komfort, nemusí být tak striktní, je však evidentní, že i málo může ve výsledku udělat hodně.



NABÍJEČKA NA MOBIL MÁ
VE STAND-BY MÓDU SPOTŘEBU

0,5 W/hod



U LEDNICE STAČÍ CHLAZENÍ
NA TEPLITU 5 °C A V MRAZÁKU

-18 °C



5. Správně nastavený bojler

Nepřehříváte bojler? I to může výrazně zvýšit vaše výdaje za energie. Úplně stačí nastavit teplotu na 55–60 stupňů Celsia. Takto se dá uspořit okolo 1 700 korun ročně. Jednou týdně je ovšem nutné bojler vyehřát na 60 stupňů a víc kvůli bakterii legionella. Při 60 stupních bakterie umírá po 30 minutách, při 66 stupních okamžitě. Úspory lze dosáhnout i tím, že vanu občas vyměníte za sprchu. Zatímco na napuštění jedné vany je potřeba minimálně 100 litrů vody, na desetiminutové sprchování stačí 40 litrů.

6. Investice do spotřebičů

Vyplatí se investovat do úspornějších, ale dražších spotřebičů v domácnosti? U standardní pračky staré 10 let zaplatíte za 100 pracích cyklů za energii o 330 korun víc než v případě moderní pračky třídy A. Když takto porovnáme myčku, je úspora 660 korun a stejná částka vychází i pro sušičku. Ročně se tak dá ušetřit zajímavá částka.

7. Výměna oken

Nová okna mohou snížit tepelnou ztrátu o více než polovinu. Pokud máte doma dřevěná okna nebo stará plastová, která příliš netěsní, je na čase uvažovat o jejich výměně. Investice se poměrně rychle vrátí. Vstupní investice je sice vysoká, ale dá se pak za energie na vytápění ušetřit až 30 procent spotřeby. To, že se to vyplatí, dosvědčuje i fakt, že z průzkumu u STEM/MARK, který si MND nechávaly zpracovat, vychází, že 98 procent lidí, kteří již okna vyměnili, by to doporučilo i ostatním.

8. Investice do alternativních zdrojů energie či tepla

Se zvyšováním cen energií roste i počet těch, kteří uvažují o alternativních zdrojích elektřiny a tepla, zejména o fotovoltaických panelech a tepelném čerpadlu. Jedním z úskalí v současné době je právě velký zájem – solárních panelů je na trhu nedostatek a prodlužují se čekací doby. Dalším je pořizovací cen, která vyjde v průměru na 50–100 tisíc korun. Je nutné počítat s tím, že energie ze slunce nevyřeší spotřebu při vytápění v zimě, kdy panely vyrábí méně energie než v létě. U tepelného čerpadla začínají pořizovací náklady na 200 tisících korun. Ne každému se ovšem tepelné čerpadlo vyplatí, MND připravily speciální kalkulačku, která spotřebiteli orientačně srovná náklady za energie. V některých případech je totiž efektivnější pořídit nový plynový kotel.

Kalkulačka je již dostupná na adrese:

www.mnd.cz/kalkulacka-tepelne-cerpadlo



MND Energie spouští od října novou televizní kampaň



PO VÍCE NEŽ PŮL ROCE TICHÁ SPOUŠTÍ MND ENERGIE OD PŮLKY ŘÍJNA OPĚT KOMUNIKACI V TELEVIZI, NAVÍC S NOVOU KREATIVOU. CÍLEM JE OSVĚŽIT POVĚDOMÍ O NAŠÍ NABÍDCE PLYNU I ELEKTŘINY A DÁLE POSÍLIT VNÍMÁNÍ MND JAKO STABILNÍHO DODAVATELE.

Klíčovým mottem kampaně je představení dodávek plynu a elektřiny od MND jako „sázky na jistotu“. V kampani navazujeme plynule na dosavadní komunikaci, kdy za jistotou se pro nás opět skrývá zejména to, že naše slovo při dodávkách energií prostě platí. Neměníme své dohody. Když například slíbíme fixaci ceny, tak ji dodržíme. Když musíme měnit ceny, tak zákazníky informujeme. Své ceny a podmínky pro zákazníky se snažíme držet vždy co nejpriznivější. Tyto, možná na první pohled jasné, principy nejsou na trhu zdaleka běžné.

Symbolem pro naši nabídku zůstává podání ruky zákazníkům, které je zobrazeno v závěru spotu. Zachovali jsme je i tentokrát, protože to pro nás není prázdné gesto, ale naopak jasný symbol toho, že dohoda s námi prostě platí a zákazník se na nás může i v dnešní nejisté době spolehnout.

Jsme rádi, že si v reklamě nebude se zákazníkem podávat ruku herec, ale že se mezi námi opět podařilo najít kolegy, kteří se na roli „těžaře“ přihlásili přímo z provozu. Aktuálně jsme tak do hlavní role obsadili našeho kolegu Richarda Szabo, kterému za jeho ochotu a výkon před kamerou velmi děkujeme. Stejně tak chceme poděkovat všem dalším kolegům, kteří se do výběrového řízení přihlásili, či nám je pomohli zorganizovat.

Na dokreslení toho, co je vlastně jistota, jsme použili paralelu z běžného života. Věříme, že většina z nás ráda vzpomíná na dětství, kdy nám maminka či babička upekla něco dobrého. Pro mě osobně to byla vždy jistota, že to bude dobrota. Tuto lidskou paralelu a příběh v našem televizním spotu rozehr-



váme a ukazujeme, že domácí pečení je sázka na jistotu, a to nejen chuti, ale i vůni, pohody, tepla. Věříme, že symbolika kuchyně provoněné tentokrát výborným hruškovým koláčem z vlastních zdrojů bude krásným dokreslením toho, jak svou nabídku energií pro zákazníky utváříme a dopomůže nám k celkovému pozitivnímu vyznění naší komunikace. Doufáme, že se vám bude líbit a naše MND opět dobře reprezentovat.

Děkujeme vám za podporu.

Za váš marketingový tým MND Energie

Jan Sýkora

ředitel Marketingu a komunikace

Dva nové vrty a 3D seismické měření

– zintenzivňujeme těžební a průzkumné aktivity v Česku

RŮST CEN ROPY A PLYNU NA SVĚTOVÝCH TRŽÍCH POKRAČUJE I V LETOŠNÍM ROCE. RUSKÁ INVAZE NA UKRAJINU ZVYŠOVÁNÍ CEN DÁLE AKCELEROVALA, ZVLÁŠTĚ CENY PLYNU SE VYŠPLHALY DO ZÁVRATNÝCH VÝŠIN. VÁLEČNÝ STAV NA UKRAJINĚ NEGATIVNĚ OVLIVNIL NĚKTERÉ NAŠE PLÁNY V ZEMI, ZVLÁŠTĚ V JEJÍ VÝCHODNÍ ČÁSTI, KDE MÁ MND ZATÍM NEVYUŽITOU LICENCI NA LOKALITU V POLTAVSKÉ OBLASTI.

Zvýše uvedených důvodů jsme se rozhodli zvýšit intenzitu těžebních i průzkumných aktivit v tuzemsku. Pracovní program jsme rozšířili o dva nové vrty, přidali jsme dalších deset podzemních oprav sond (POS) a rozhodli jsme se pro realizaci 3D seismického měření. K vrtům Borkovany 11, Mikulov 6 a Klobouky 7 jsme přidali Bošovice 7 a Valtice 4.

Bošovice 7 cílí na severní část borkovanského ložiska a ověří zásoby indikované na vrtech Bošovice 4 a Borkovany 101. Vrtem Valtice 4 se po dlouhé době vracíme k průzkumu ve Vídeňské pánvi. Výsledky všech vrtů shrneme v článku v prvním čísle Reportu příštího roku.

3D seismické měření s názvem Dubňany pokryje severní část Vídeňské pánve, prozkoumáme tak trend ložisek Poddvorov a Mutěnice dále směrem na Vracov. Na ploše cca 200 km² očekáváme akumulace ropy a plynu v hloubkách 1500–400 metrů. Měření začne v lednu příštího roku, hotovo by mělo být do konce března 2023. V roce 2024 pak uvidíme první projekty vrtů, které budou vycházet z těchto měření.

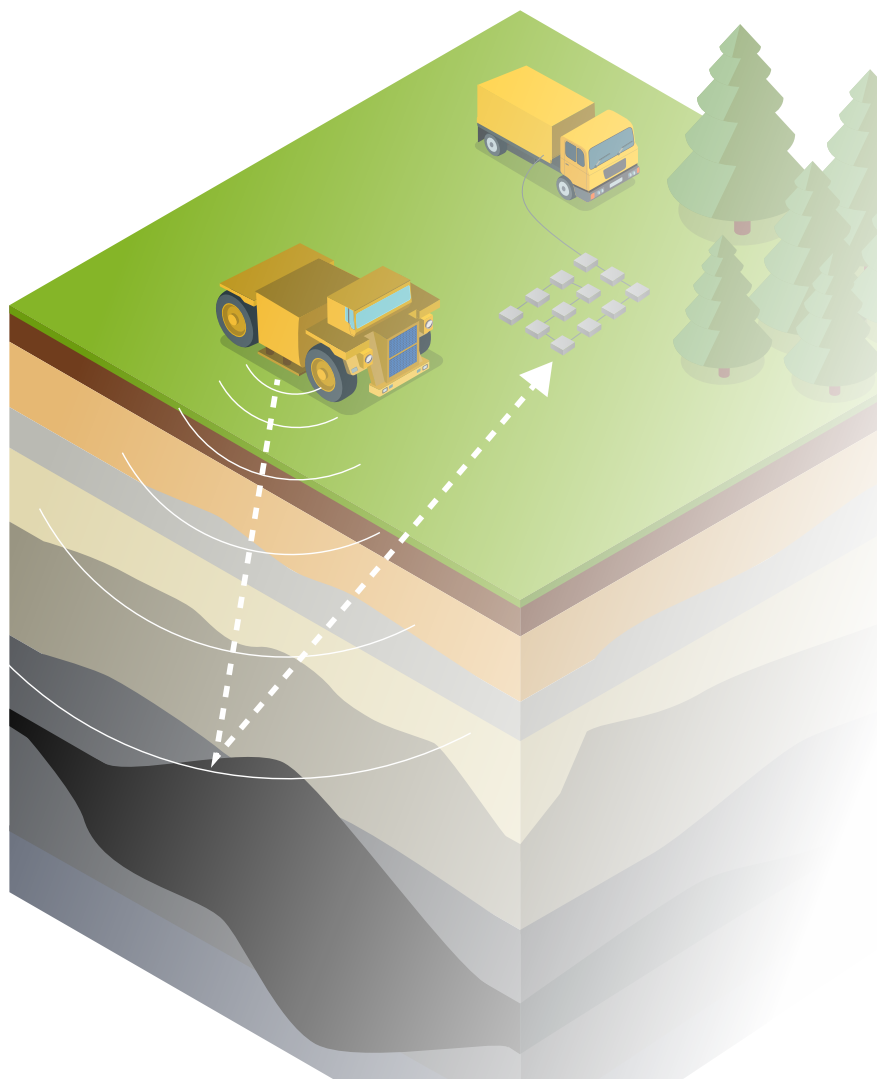
Realizací je pověřena polská firma Geofizyka Toruń, se kterou jsme již spolupracovali na 3D SZE v letech 2014 a 2015. Použita bude nejnovější bezdrátová technologie, která výrazně snižuje dopad na životní prostředí. Energie bude buzena technologií vibroseis.

Tomáš Baldrián

ředitel úseku geologie

**3D SEISMICKÉ MĚŘENÍ S NÁZVEM DUBŇANY POKRYJE
SEVERNÍ ČÁST VÍDEŇSKÉ PÁNVE, NA PLOŠE CCA**

200 km²





Zelený vodík

MND se staly součástí konsorcia pro palivo budoucnosti

MND SE STÁVAJÍ ČLEMEM MEZINÁRODNÍHO KONSORCIA, JEHOŽ CÍLEM JE VÝROBA, DOPRAVA, SKLADOVÁNÍ A DISTRIBUCE ZELENÉHO VODÍKU V EVROPĚ. PROJEKT S NÁZVEM H2EU+STORE SDRUŽUJE VÝZNAMNÉ ENERGETICKÉ FIRMY Z NĚMECKA, RAKOUSKA, SLOVENSKA A UKRAJINY A NYNÍ I ČESKA. SDRUŽENÍ CHCE ROZŠÍŘIT UŽÍVÁNÍ ZELENÉHO VODÍKU, KTERÝ JE DŮLEŽITÝ PRO UHLÍKOVĚ NEUTRÁLNÍ BUDOUCNOST EVROPY.

Plán ambiciózního projektu počítá s výrobou vodíku z obnovitelných zdrojů v perspektivních zemích (např. na Ukrajině), jeho transportem plynovým potrubím do střední Evropy a následným skladováním a distribucí zákazníkům.

Prvotním předpokladem je na jedné straně vybudovat na Ukrajině infrastrukturu pro výrobu zelené energie a také na výrobu vodíku elektrolýzou. Současně má konsorcium v plánu ve střední Evropě vytvořit skladovací kapacity, kam by se zelený vodík ukládal. Projekt proto počítá s využíváním podzemních zásobníků, které by pak pokrývaly sezónní poptávku po energiích – stejně jako je tomu v případě zemního plynu.

„MND se v posledních letech soustředí na rozvoj obnovitelných zdrojů energie. Proto podporujeme i rozvoj zeleného vodíku. Tento projekt je velkou šancí do budoucna a MND chtějí být u toho. Naše skupina může konsorciu nabídnout své bohaté zkušenosti z oblasti skladování plynu a také potenciál našich projektů výroby zelené energie – a to i na Ukrajině,“ uvedla Jana Hamršířmířová, ředitelka divize Energy v MND. Právě Ukrajina je považována za zemi, která by v budoucnu měla být významným producentem zeleného vodíku. Je to dáno tím, že tato země

má ohromný potenciál v oblasti výroby energie z obnovitelných zdrojů a zároveň politickou vůli k jejímu exportu. „Společnost RAG Austria vítá společnost MND jako nového partnera v rámci průmyslového partnerství H2EU+Store, které bylo založeno za účelem urychlení rozvoje trhu se zeleným vodíkem ve střední Evropě. Společnost MND se jednoznačně zaměřuje na projekty v oblasti obnovitelných zdrojů energie, jako jsou geotermální vrty nebo větrné elektrárny. Vzhledem k tomu, že se již aktivně podílí na rozvoji projektů obnovitelných zdrojů energie na Ukrajině, je toto spojení ideální pro výrobní část našeho projektu,“ zdůraznil Markus Mitteregger, ředitel rakouské společnosti RAG Austria, která je lídrem konsorcia.

Zelený vodík je odborníky považovaný za palivo budoucnosti. Jedná se o bezbarvý plyn, vyrábí se prostřednictvím elektrolýzérů štěpením vody za pomoci energie z obnovitelných zdrojů – slunce a větru. Jenže na rozdíl od elektrické energie se zelený vodík dá snadno skladovat, a může tak lépe nahradit fosilní paliva jako je ropa, zemní plyn či uhlí.

Martin Beneš

Dokončili jsme akvizici fotovoltaické elektrárny

MND VSTUPUJÍ DO OBLASTI VÝROBY OBNOVITELNÉ ENERGIE (OZE) V ČESKU. NA KONCI SRPNA JSME DOKONČILI AKVIZICI FOTOVOLTAICKÉ ELEKTRÁRNY (FVE) TICHÁ S CELKOVÝM INSTALOVANÝM VÝKONEM 0,98 MWP. OBJEKT FVE SE NACHÁZÍ V PODHŮŘÍ BESKYD, V OKRESE NOVÝ JIČÍN, NECELÝ KILOMETR SEVERNĚ OD FRENŠTÁTU POD RADHOŠTĚM. PODNIKATELSKÝ SUBJEKT BYL ZAREGISTROVÁN S OBCHODNÍM NÁZVEM FVE TICHÁ, S. R. O., A STÁVÁ SE TAK PLATNÝM ČLEMEM SKUPINY MND.

Pozemní fotovoltaická elektrárna byla vybudována v roce 2010, na jehož konci jí byla udělena i licence. V roce 2011 pak elektrárna získala státní provozní podporu – Zelený bonus. Elektrárna se nachází na uceleném, mírně svažitém pozemku o rozloze 2,5 hektarů. Hlavní části technologie tvoří celkem 4 961 panelů o jmenovitém výkonu 185 až 230 Wp umístěných na ocelových konstrukcích a 24 měničů napětí. Průměrná roční výroba elektrické energie za posledních šest let zde dosáhla 890 MWh. Typ fotovoltaických panelů a jejich rozmístění na pozemku umožňuje v budoucnu technologii modernizovat,

a navýšit tak celkovou výrobní kapacitu elektrárny, což byl také jeden z důležitých bodů při rozhodování a schvalování této akvizice. Na této investiční příležitosti se pracovalo intenzivně od května letošního roku ve dvou rovinách. Nejdříve proběhlo interní hodnocení napříč MND a skupinou KKCG. Následně externí konzultační společnosti provedly technicko-ekonomické, finanční a právní prověrky (due diligence) projektu. Po dokončení všech právních úkonů a fyzickém předání fotovoltaické elektrárny pokračujeme ve spolupráci se všemi obchodními partnery společnosti realizujícími údržbu a elektro servis, ochranu objektu a vedení



zici první árny

účetnictví. Společnost FVE Tichá, s. r. o., pokračuje ve své běžné podnikatelské činnosti a elektrárna v nepřerušené výrobě energie. Do konce roku 2022 chceme zahájit přípravu a realizaci postupné modernizace FVE, aby výrobní potenciál objektu byl v následujícím roce 2023 plně využit.

Zařazení první fotovoltaické elektrárny s výkonem 0,98 MWp do portfolia Divize Energy vnímáme jako dobrý základ pro plnění našich strategických cílů a zároveň jako velkou motivaci v navyšování podílu

OZE v našich business aktivitách. Předpokládáme, že při jejím provozování budeme čerpat praktické zkušenosti, které nám pomohou v dalších aktivitách, ať už spojených s oceňováním a akvizicí dalších, nebo při budování vlastních FVE. V neposlední řadě nás zařadí do komunity ostatních výrobců obnovitelné energie na trhu.

Karel Bříza

projektový manažer, New Business Development

MND | FVE Tichá

(FVE) TICHÁ S CELKOVÝM INSTALOVANÝM VÝKONEM

0,98 MWp



MND a ukrajinský Naftogaz budou spolupracovat na vyhledávání nových ložisek ropy a zemního plynu na západě Ukrajiny

SPOLEČNOST UGV (UKRGASVYDOBUVANNYA), SOUČÁST UKRAJINSKÉHO STÁTNÍHO NAFTOGAZU, A MND PODEPSALY MEMORANDUM O POROZUMĚNÍ O MOŽNÉ SPOLUPRÁCI V OBLASTI GEOLOGICKÉHO PRŮZKUMU A TĚŽBY ROPY A ZEMNÍHO PLYNU V OBLASTECH NA ZÁPADĚ UKRAJINY. JEDNÁ SE O PERSPEKTIVNÍ REGION, PŘIČEMŽ VYUŽITÍ POTENCIÁLU TAMNÍCH PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ POMŮŽE STABILIZOVAT ENERGETICKOU SITUACI NA UKRAJINĚ A ZÁROVEŇ ZVÝŠIT ENERGETICKOU BEZPEČNOST V EVROPĚ. K PODPISU DOŠLO V SÍDLE SKUPINY MND V PRAZE ZA ÚČASTI ZÁSTUPCŮ UKRAJINSKÉHO VELVYSLANECTVÍ.

MND mají bohaté zkušenosti s těžbou v Česku, od roku 2014 se podílí na průzkumu a těžbě na pěti plynových ložiskách na Ukrajině. Obě společnosti nyní plánují spojit své znalosti západní části země a využít potenciálu dosud méně prozkoumaných oblastí.

„Nečekáme na konec války, i nadále se snažíme získávat zahraniční partnery, kteří by pomohli zvýšit ukrajinské zásoby plynu. Tato otázka nabývá na ještě větším významu ve světle ruského vydírání v oblasti energetiky. Věřím, že naše spolupráce se skupinou MND zajistí rozvoj nových příležitostí, které sníží závislost Evropy na energiích z Ruska. Na Karpatskou oblast jsme své aktivity zaměřovali již v minulosti. Nyní jde o jeden z nejbezpečnějších regionů, v nichž můžeme spouštět nové pro-

jekty,“ uvedl Oleg Tolmačev, ředitel Divize pro průzkum a výrobu společnosti Naftogaz.

„Těší nás, že v tak těžkém období můžeme podpořit Ukrajinu a připojit se k novým projektům v oblasti těžby ropy a plynu. Posilování energetické bezpečnosti Evropy je naprosto zásadní a závisí na ní naše budoucnost. Ukrajinská divize MND má již v Karpatské oblasti úspěšné průzkumné a těžební projekty. Zkušenosti odborníků ze společnosti Ukgasvydobuvannya, kteří v tomto regionu dlouhodobě pracují, budou cenné pro společné vyhledávání nových příležitostí,“ uvedla Jana Hamršmířová, ředitelka divize Energy společnosti MND.

Martin Beneš



Memorandum podepsali zástupci společností 7. října v Praze. Za Ukgasvydobuvannya byl signatářem Maksym Vityk, ředitel strategických projektů, za MND pak Jana Hamršmířová.

Práce v MND Energy Storage v době energetické krize je výzvou

S BOHATÝMI ZKUŠENOSTMI ZE SVĚTA A PO 35 LETECH PŮSOBNÍ V MND NASTUPUJE DO PŘEDSTAVENSTVA MND ENERGY STORAGE PAVEL MAREK. BĚHEM SVÉ KARIÉRY SE VĚNOVAL PRŮZKUMU, TĚŽBĚ I BUSINESS DEVELOPMENTU. TO VŠECHNO SE MU BUDE VELMI HODIT – NYNÍ BUDE MÍT NA STAROSTI INOVATIVNÍ PROJEKTY, JEŽ SI STANOVILO NOVÁ STRATEGIE MND ENERGY STORAGE, KTEROU JSME VÁM PŘEDSTAVILI V JARNÍM ČÍSLE REPORTU.

Pracoval jste v Pákistánu, v Maroku, na Ukrajině, v Rusku, v Gruzii, v Londýně a dalších koutech světa. Poznal jste různé kultury, často výrazně odlišné. Co vám to po lidské stránce dalo?

Určitě respekt. Například na kolegy z Pákistánu či Londýna se na začátku mnozí naši lidé dívali svrchu. Ale poznal jsem, že to jsou úžasní profesionálové, někteří měli vystudovanou Cambridge a další prestižní univerzity ve světě. Šéf pobočky, kterého jsem tam najal, ten by nás tady všechny strčil do kapsy, co se týče řízení velkých projektů a rozpočtů. Byl to Pákistánec, měl vystudovanou vysokou školu v Americe, řídil i mezinárodní projekty ve firmě British Gas. Musím říct, že jsem se od pákistánských kolegů učil i jejich profesionálnímu

přístupu. Skvělou zkušenost jsem udělal i v Londýně. Nabrali jsme tam lidi, kteří dlouho působili u firem, jako je British Petroleum, Shell či RWE. Docela nám to nastavilo zrcadlo v tom, jak některé věci děláme a jak je můžeme zlepšit a zjednodušit.

Připravoval jste se nějak speciálně na své úkoly v zahraničí?

Ano, podle mě je to nezbytné. Kromě technické se vám může hodit i příprava kulturní. Když mě poprvé vyslali do Pákistánu, kam jsem jel založit kancelář, tak jsem si vzal s sebou do letadla výtisk koránu a načetl si i historii Pákistánu. Pokud znáte tamní realie, umožní vám to s lidmi tam komunikovat na jiné úrovni. To stejné, když jsem jel do Gruzie – nastudoval jsem si historii



Gruzie od středověku až po současnost. Ono se vám to vždycky někdy hodí. Když máte vyjednávat s vládním úředníkem, tak vám tohle otevírá dveře – dokážete s nimi najít společnou řeč. A navíc mě historie i rozdílné kultury baví.

Jste dobrodruh?

Já se hlavně rád učím a rád poznávám, takže jsem byl hrozně rád, že jsem dostal možnost vycestovat do zahraničí. Bylo úžasné se podívat za hranice a vidět, jak se to dá dělat jinak. Už když jsme vyjeli po revoluci do Německa a setkali se s moderní technologií a firmami, které se průzkumu a těžbě věnovaly desítky let, to bylo úžasné. Byla to i velká škola v tom, že člověk viděl firemní kulturu, která byla naprosto odlišná od toho, co jsme tu po dekadách komunismu měli.

Naposledy jste vedl firmu, která získávala ropu a plyn v Gruzii. Na jaře MND s těžbou skončilo. Proč přestala být tato destinace perspektivní?

V březnu jsme odešli a prodejem aktiv jsme se zbavili i rizik, která tam byla. Gruzie je ve špatné ekonomické situaci, geopoliticky je dlouhodobě nestabilní a k tomu přistupuje spousta technických problémů, které s sebou nesou vrty vystrojené ještě v sovětských časech. I kdyby tam všechno fungovalo, věděli jsme, že zbývající zásoby tam nejsou kdovíjaké. Bylo to racionální rozhodnutí.

Jak jde kombinovat takto náročný pracovní život s tím rodinným?

Jde to. Musím poděkovat naší firmě, protože do Londýna jsem už mohl vycestovat i s manželkou a dětmi. Předtím jsem býval týden v Pákistánu, týden v Lon-

dýně, týden doma. To bylo dost náročné. Ale pak jsme byli všichni už na čas v Londýně a v posledních dvou letech jsem byl s manželkou v Gruzii. Manželka je skvělá, ona se cizích zemí vůbec nebojí, za týden za dva se seznámí s polovinou diplomatického sboru a za pár měsíců už míváme doma návštěvy manželek velvyslanců či „expatů“ z celého světa.

Jaká bude nyní vaše pozice v Energy Storage?

Budu členem představenstva a budu řídit nové projekty, například eliminace technologických úniků metanu při provozu podzemních zásobníků plynu či možnost ukládání vodíku, a budu zodpovědný za aplikaci politiky ESG ve společnosti. Člověk se zase něco musí naučit, a to mě baví.

Nebude vám chybět práce v terénu?

Bude chybět a už i chybí. Ale já si to nahrazuji o víkendech. V Gruzii jsem byl téměř každý víkend na Kavkaze, to jsem si užíval. Ono je vždycky dobré do toho terénu chodit i pracovně, zvlášť v Gruzii, kde si to někdy na ložisku dělali po svém. Tam jsem na vrty chodíval bez ohlášení. Je dobré vidět na vlastní oči, jak to funguje, a ne jenom číst reporty ze střediska.

Jak dlouho jste se rozhodoval, zda pozici v Energy Storage vezmete?

Jen asi jeden den. Zajímala mě vize do budoucna a současné problémy k řešení. A ta vize tu je a výzvy taky. V době, kdy je zde energetická krize a k tomu ten zmatek, který nastartovala válka na Ukrajině, to bude velmi zajímavé. Mám bohaté zkušenosti z různých oblastí, z každé tady budu moci některou část aplikovat. Zkušenosti z předchozích projektů vám pomáhají v rozhodování, ale také v argumentaci.





//

Obzvlášť se věnuji astrofotografii a v tom mi ty destinace, kde jsem byl, vyhovovaly – čím odlehlejší kout světa, tím větší je tam tma, takže je tam lépe vidět noční obloha.

Vy jste opravdu v celé řadě oblastí – v průzkumu, těžbě...

Úplně nejdříve jsem začal v MND jako geodet, poté se zabýval IT, pak jsem přešel k IT na geologii, kde jsem se zabýval systémy pro interpretaci seismických dat. V roce 2000 jsem dostal nabídku řídit úsek geologie. Bylo to zase něco úplně nového, ale mě to hodně bavilo. Naše strategie byla tehdy zajistit co nejvíc licencí pro náš další průzkum na Moravě, získat peníze na novou 3D seismiku a prosadit ji v představenstvu. Díky tomu, že se úsek geologie nerozpustil – což opravdu hrozilo – se podařilo brzy najít ložiska Uhřetice Jih, Žarošice.

...a postupně jste přešel na management.

Ano, do Pákistánu jsem přešel už jako manager projektu a zástupce firmy v Joint Venture. Tam se vám to překlápí na rozpočty, schvalování budgetu, přesvědčování partnerů o vaší vůli, co chcete nebo nechcete dělat. Pak přijdou výnosy z těžby, poté je třeba založit pobočku, dceřinou firmu. Pak už člověk řeší výsledkovky, optimalizaci daní...

A to vás taky bavilo?

Až tak moc ne, ale zase mě bavilo vyjednávání s jednotlivými vládami, protože jsem měl odpovědnost za to, abychom ty licence na těžbu či nová průzkumná území neztratili. To je někdy velmi složité, musíte plnit, co vám místní vláda zadala do podmínek licence, což mnohdy nejde z objektivních důvodů. Bylo to hodně o vyjednávání se státními úředníky. Musíte místní umět přesvědčit, že jste ten správný investor ze Západu. Je to o kompromisech.

U čeho si nejvíc odpočínáte?

Největší relax je pro mě příroda. Jak jsem říkal, rád chodím do hor a fotím. Obzvlášť se věnuji astrofotografii a v tom mi ty destinace, kde jsem byl, vyhovovaly – čím odlehlejší kout světa, tím větší je tam tma, takže je tam lépe vidět noční obloha. Fotil jsem i v pohoří Karákoram, také hodně na Kavkaze. Ta kombinace přírody, výletu pod stan s foťákem, to mi vyhovuje. Ropa a zemní plyn mě zavedly do míst, kam jsem sám vždycky toužil vyjet, což je vlastně zázrak.

rozhovor vedl Martin Beneš



A full-page photograph of a male worker in a drilling rig. He is wearing a grey hard hat, black safety glasses, a yellow high-visibility vest over a dark blue shirt, and red and white work gloves. He is standing on a metal platform, reaching up with his right hand to adjust a control panel on a piece of industrial machinery. The background shows a cloudy sky and some greenery in the distance.

„Sranda začíná ve třech kilometrech“, říká směnistr vrtné osádky

NAD ÚZKOU SILNIČKOU NEDALEKO VALTIC, JEŽ PROTÍNÁ LÁNY SLUNEČNIC, ZAPADÁ SLUNCE. ROMANTIKU NARUŠUJE VYSOKÁ VĚŽ PRŮZKUMNÉHO VRTU S LOGEM MND. NESE PONĚKUD NEMALEBNÉ OZNAČENÍ VALTICE-4. VRT DOSAHUJE HLOUBKY PŘES 1 100 METRŮ. ZANEDLOUHO SE MÁ UKÁZAT, ZDA JE LOŽISKO PERSPEKTIVNÍ PRO TĚŽBU ZEMNÍHO PLYNU.

Tady se setkáváme s Václavem Příkrylem, jednatřicetiletým směnmistrem vrtné osádky. Zanedlouho mu začne noční směna. Tady se totiž pracuje non-stop. Dvanáctihodinové směny, sedm dní v týdnu. Práce ho ovšem často na několik měsíců zavede i do zahraničí. Václav je totiž zároveň směnmistrem i osádky vrtné soupravy Bentec 450 – té největší, kterou MND Drilling & Services disponuje.

Pozice směnmistra znamená, že vede směnu, která obsluhuje vrtnou soupravu. Osádka se skládá z dělníka, plošináře, výplacháře, motoristy, střídače, pomocného směnmistra a směnmistra. Jemu je nadřízený ještě vrtmistr. Každý má svoji úlohu a své stanoviště. Směnministr řídí chod celé soupravy. Na jeho stanovišti je umístěn pult s různými ukazateli, páčkami a tlačítky, které zařízení ovládají.

„Zjednodušeně řečeno, já rozhoduji o tom, co ta vrtná souprava dělá. Umí v zásadě jen tři pohyby – nahoru, dolů a vrtat,“ popisuje Václav Příkryl nad hrnkem kávy ve stavební buňce, která osádce slouží jako šatna.

Na první pohled to zní jednoduše, ale směnministr musí mít cit pro to, co stroj dělá a jak se chová. Není to jen o tom, zapnout vrtání a hodit nohy nahoru. Neustále je nutné hlídat data, která přístroje ukazují – přítlak na dlátu, zkrut, tlak, kterým se pohání výtlak do vrtu a další.

„Musíte vědět, co si můžete dovolit, aby nedošlo k újmě na zdraví nebo poškození zařízení. Na směnmistrovi je rozhodnout se na základě těchto informací, jak dál postupovat. Když se to podcení, může nastat situace, kdy dojde k takzvané erupci, při níž může dojít k vznícení erupujícího plynu a následnému požáru soupravy,“ nastiňuje ty nejhorší scénáře, které nikdo nechce zažít.

Každopádně má směnministr na svých bedrech velkou odpovědnost. A občas to nebývá žádná selanka. Na starších soupravách je osádka zcela vystavená větru, dešti, zimě, horku a dalším nástrahám počasí. Není, kam se schovat. Dvanáct hodin na pozici.

„Prší, sněží, je 20 pod nulou, není to nic příjemného. I vedro stojí za to – mít helmu, rukavice, brýle, kombinézu a do toho 35 stupňů ve stínu... Taháte nářadí z vrtu a ten výplach může mít až 70 stupňů. Všechno je rozpálené,“ vypráví Václav Příkryl o tvrdé realitě na geotermálním vrtu. Takové podmínky zažívá směnministr na starších soupravách, které operují v Česku. U moderního Bentecu 450, který se používá v zahraničí, je to úplně něco jiného – pohodlné křeslo, uzavřená kabina, monitory, kamery, obrazovky. „Je to prostě jako mercedes mezi vrtnými soupravami,“ říká. Pohodlí ale přináší jinou výzvu, je to obtížnější na udržení pozornosti – zvláště v noci.

Od dělníka inženýrem

Na pozici směnmistra se Václav propracoval doslova od píky. Po střední škole nastoupil do MND, kde začínal jako dělník. Po roce se z něj stal plošinář a postupně takto prošel i ostatními pozicemi na vrtné soupravě. Rozumí tak

dobře každé roli členů své osádky. Poslední rok je směnmistrem. „Práce tady mě natolik nadchla, že jsem si během zaměstnání udělal vysokou školu v Ostravě, obor geologické inženýrství. I díky tomu, že mi firma umožňovala chodit na zkoušky a připravovat se,“ zdůrazňuje. S titulem inženýra se mu otevírají další možnosti. Po směnmistrovi se může stát vrtmistrem, operátorem a dále se specializovat.

S Bentecem po Evropě – Anglie, Francie, Rakousko

Na soupravě Bentec 450 pracuje Václav od roku 2015. Díky tomu se dostal na řadu projektů do zahraničí. Anglie, Rakousko, Francie, Německo, Maďarsko. Každý vrt přitom trval čtyři až šest měsíců.

„Vyhovuje mi, že se někde postavíme a jsme tam delší dobu. Ty vrty jsou většinou hluboké, technologicky náročné. Nemám rád stěhování soupravy, takže jsem takto spokojený. Například ve Francii jsme byli celkem šest měsíců,“ vzpomíná. Není to ovšem tak, že by osádka odjela a půl roku byla pryč z Česka. Vždy se střídá 14 dní práce (týden denní a týden noční) a 14 dní volno. Tento režim Václavovi Příkrylovi vyhovuje, i když to samozřejmě není úplně ideální kvůli rodině. Doma má manželku a tříletou dcerku. „Už jsme si na to zvykli. Po těch 14 dnech se na sebe zase hodně těšíme. A výhodou je, že pak člověk může práci úplně vypustit z hlavy a 14 dní se plně věnovat rodině,“ podotýká s tím, že si už neumí představit, že by chodil pět dní do práce a dva měl volno.

A jak denní režim na vrtu v zahraničí vypadá? V pět hodin budík, snídaně, práce do půl sedmé, předání směny a zhruba v osm zpátky na hotelu. Není to úplně na poznávání dané země, volného času je minimum. To jediné během „chlupaté“. „Když se přetáčí směny z denní na noční, tak máte celý den v podstatě volno, říká se tomu chlupatá. Tam pak prostor pro nějaký výlet je,“ vysvětluje. Na práci v zahraničí se mu líbí, že každý vrt je jiný. Někdy je to ovšem výzva pro lidi i stroje. Například v Anglii se podílel na geotermálním vrtu pro projekt Eden. Žádný „ráj“ to ovšem nebyl. „V podstatě od povrchu jsme vrtali do granitu. Takže zařízení dostávalo pěkně na frak. Většinou bývají do tří kilometrů jíl, písky. Tady žula hned od 15 metrů,“ popisuje. Celková hloubka geotermálního vrtu byla přitom 4,5 kilometru.

Osobně má nejraději hluboké vrty a spíše na plyn a ropu – je to větší výzva. „Každý vrt se chová trochu jinak. Do tří kilometrů je to podobné a nedochází k haváriím, horniny nejsou tak abrazivní. Ve třech kilometrech začíná sranda. Objevují se tam abrazivní horniny, dláta se začínají opotřebovávat. Vrtná kolona je víc namáhána na zkrut, ohyb, teploty, tlaky. Ve třech kilometrech začínají vždycky ty problémy,“ vypráví o svých zkušenostech. „Ale přesně tohle mě na té práci baví,“ dodává.

Martin Beneš





Představení týmu laboratoří v Lužicích

Šedé myšky v bílých pláštích? To rozhodně ne!

„TORNÁDO? TADY U VÁS? VŽDYŤ JE TO TU STEJNÉ JAKO PŘED ROKEM!“ LIDSKÁ PAMĚŤ JE KRÁTKÁ A MINULÉ POHROMY RYCHLE BLEDNOU V ZÁPLAVĚ NOVÝCH. JEN PŘÍMÝM ÚČASTNÍKŮM NIKDY NEVYMIZÍ Z PAMĚTI OBROVSKÁ SOLIDARITA A HŘEJIVÝ POCIT VDĚČNOSTI ZA NABÍDNUTOU POMOC. ROZVALINY LABORATOŘÍ A SKLADU VRTNÝCH JADER SE PODAŘILO OPRAVIT V REKORDNÍM ČASE. ZA 11 MĚSÍCŮ PO TORNÁDU MOHL AKREDITAČNÍ ORGÁN SCHVÁLIT PLNÉ OBNOVENÍ PROVOZU.

HEKTICKÁ FOTOSYNTÉZA VYČERPALA
Kyselý oxid uhličitý a pH vody
tak stouplo na šílenou hodnotu

10 pH



Velký dík patří akcionáři i vedení MND, stavební firmě Plus, kolegům ze stavebního dozoru, střediska služeb, našim ajťákům a elektrikářům, ale co dál? Na současnou situaci lze použít hamletovský citát: „Doba vymknutá z kloubů šílí...“ I nejběžnější chemické látky (hexan, kyselina chlorovodíková) nemusí být dostupné, část pravidelných odběratelů našich rozborů (skleníky) před nejistou zimou zavírá, otazník visí nad ropovodem Družba, jehož každodenní kontrola je největší externí zakázkou laboratoře. Jsou tu ovšem i nové výzvy. Ze sesterské MND Energy Storage byla na laboratoř převedena velká investice do speciální termokamery umožňující sledovat i nejmenší úniky zemního plynu a měřit jeho množství. Tím se celá skupina MND staví čelem k nové evropské směrnici o monitorování úniků methanu v petrolejářském průmyslu a k nezbytnosti vyčíslit a trvale snižovat uhlíkovou stopu. Vzhledem k dnešním cenám zemního plynu to může mít i ekonomický a samozřejmě bezpečnostní efekt. V petrolejářské oblasti bychom se dále chtěli zaměřit na tribologii, tedy diagnostiku maziv a kapalných paliv. Dlouhodobým cílem je prohloubení poznatků o přirozeně biodegradovaných ropách, jejichž typickým zástupcem je těžká, kyselá a pomalu jako šnek se plazící ropa z nového vrtu Mikulov 6.

Životní prostředí

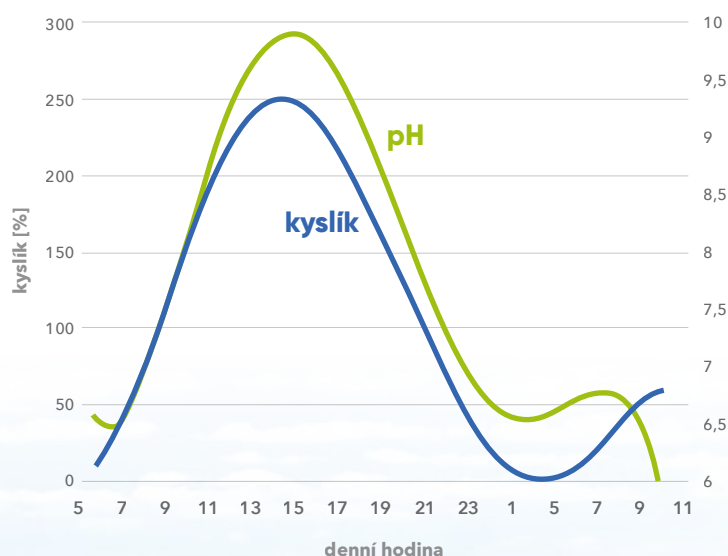
Druhým pilířem činnosti laboratoře je životní prostředí. Na jedné straně laboratoř patří k environmentálním hlídacím psům v MND, na druhé je „vyslancem“ dobrého jména MND u odborů životního prostředí. Pravidelná spolupráce s úřady se tentokrát zaměřila na smutný hit letošního léta – úhyny ryb ve vodních nádržích. V Nových Mlýnech pod Pálavou dokonce počet vylovených ryb překonal i mediální premianta – otrávenou Bečvu.

Rybáři mají často podezření na otravu, možná proto, aby měl kdo hradit škodu, ale téměř vždy je zklameme. V prohráté, málo se pohybující a občas přerybněné vodě bohaté na fosfor z hnojiv, čisticích prostředků a potravinových doplňků (uzeniny, mražené maso, cola) se mimořádně daří sinicím. Ty ve dne přesycují vodu kyslíkem. V rybnících ve Vracově a Šardicích jsme koncem července naměřili rekordní přesycení 250 procent. Kyslík bublal z vody jako po otevření syčené minerálky. Hektická fotosyntéza ovšem vyčerpala kyselý oxid uhličitý a pH vody tak stouplo na šílenou hodnotu 10, kdy se ze sedimentů začíná uvolňovat pro ryby smrtelně jedovatý čpavek. V noci se pH vracelo k normálu, ale kyslík padal desetinásobně na pouhých 10–20 procent. Je jasné, že tak extrémní podmínky nemohou ryby dlouhodobě vydržet.

David Ciprys

vedoucí laboratoře

**Změny kyslíku a pH ve vodě
v závislosti na denní době**



Zaměstnance laboratoře můžeme vnímat jako šedé myšky v bílých pláštích přelévající své lektvary z jedné baňky do druhé. Nebo taky ne – posud'te sami.



David Ciprys

vedoucí laboratoře

Vystudoval fyzikální chemii v Brně a den po promoci nastoupil jako aspirant (dnes by se řeklo doktorand) v Ústavu makromolekulární chemie. O pár měsíců později rukoval na vojnu do Liptovského Mikuláše, a když se vrátil, byly aspirantury zrušeny a převedeny jako doktorské studium pod vysoké školy.

„Do začátku školního roku daleko, zkusím štěstí v břeclavských chemických Fosfě a Gumotexu.“

„Je nám líto mladý muži, my nepotřebujeme žádného vědátora, ale normálního inženýra...“

A tak díky svému otci geologovi zakotvil „dočasně“ v MND, kde dočasnost trvá už 31 let. Velkým koníčkem mu tehdy byly šachy a mnoho nechybělo, aby se staly i povoláním. Trénování dětí několikrát týdně, závody o víkendech, školení rozhodčích a trenérů, organizování stovek akcí místních, okresních, krajských i celostátních s desítkami i stovkami účastníků.

Řevnivost mezi českou a moravskou šachovou obcí ho jako konsensuální osobu vynesla na post předsedy tehdy zcela samostatného Moravského šachového svazu se sídlem v Ostravě, po sloučení s českým protějškem na pozici statutárního místopředsedy Šachového svazu ČR a po vzniku krajů i předsedy Jihomoravského šachového svazu. „Jednou za svítání po obvyklé noční jízdě z Prahy jsem se při sjíždění z dálnice za nic na světě nemohl rozhodnout, jestli odbočit vpravo do Hodonína přímo do práce anebo vlevo domů do Břeclavi alespoň na hodinu si zdřímnout. A v tom mi to došlo – takto to dál nejde!“ Většinu šachových funkcí pověřil na hřebík a ponechal si jen psaní a focení pro šachové weby a pořádání přeborů škol.



Jitka Soldánová

zástupkyně vedoucího laboratoře

Vystudovala analytickou a fyzikální chemii na VŠCHT Pardubice a pracuje v MND od roku 1984.

Specializuje se na rozborů a odborné poradenství v oblasti vod, životního prostředí a odpadů, je tvůrkyní akreditační dokumentace, přísnou manažerkou kvality, v minulosti i metroložkou a auditorkou. Jako trojnásobnou babičku ji kromě rodinných výletů najdete nejčastěji v domácí kanceláři nebo přímo v terénu se svými „mentolkami“. Je předsedkyní hodonínského spolku Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice (SPMP ČR) a místopředsedkyní republikového výboru této organizace. Formou víkendových soustředění a letních táborů organizuje volnočasové aktivity mladých a dospělých lidí s mentálním postižením a jejich rodin. Za tuto mimořádně zásluhou práci obdržela Výroční cenu města Hodonína za rok 2021. „Bavím se tím, že chystám akce, kde dávám rodiny s hendikepovanými dětmi dohromady, a ty se pak stýkají i mimo SPMP a jedou spolu třeba na dovolenou. Pořád mám kolem sebe lidi, kteří jsou zapálení, ať už je to rodina nebo přátelé“.



Štefan Vlčko

vedoucí klíčové sekce rop a plynů

Pochází z obce Valaská Belá, na Hodonínsko se přizpůsobil. Vystudoval chemii polymerů na VŠCHT Pardubice. Po vojně v Táboře nastoupil na vrtulovou soupravu vrtu Gottwaldov 1. Pod dohledem pana Tůčka pracoval na Ždánicích a pod panem Omarem na Uhřicích. A poté už celý pracovní čas v laboratoři – celkem 35 let. Štefan (Štefek) je rodinný typ, do práce jezdí z Hodonína na kole, houbaří a jako neúnnavný dřič je nepostradatelný při všech rodinných polních pracích. Štefan je tím pověstným „tmelem kolektivu“, díky kterému překonáváme krizi a který si umí udělat legraci i sám ze sebe. Kdysi při akreditačním auditu ho vrchní auditorka oslovila „pane Štefko“ místo „pane Vlčko“. Začala to běžně používat a za chvíli už se ptala: „A jak se pan Štefko jmenuje jménem?“ „Vlčan!“, přispěchali škodolibí kolegové. „Prosím?!“ „No to je přece normální jméno, česká obdoba německého Wolfgang...“ „Aha, tak to jsem ještě neslyšela, píšu si pan Vlčan Štefko...“





MND byly generálním partnerem Podzimní plynárenské konference

JAKÁ JE BUDOUCNOST PLYNU A JAK SE PROMĚŇUJE OBCHODOVÁNÍ S NÍM? NA TYTO OTÁZKY 3. A 4. ŘÍJNA HLEDALA ODPOVĚDI TRADIČNÍ PODZIMNÍ PLYNÁRENSKÁ KONFERENCE, KTEROU POŘÁDÁ ČESKÝ PLYNÁRENSKÝ SVAZ, JEDNA Z NEJVĚTŠÍCH OBOROVÝCH A PROFESNÍCH ASOCIACÍ V ČR SDRUŽUJÍCÍ PŘES 200 VÝZNAMNÝCH SPOLEČNOSTÍ PLYNÁRENSKÉHO OBORU.

Letos se konference logicky v turbulentní době zaměřila na vývoj evropské energetické politiky v kontextu doby, na bezpečnost a spolehlivost dodávek zemního plynu, na plyn jako palivo pro budoucnost, ale i na využití vodíku a biometanu pro domácnosti i průmysl.

Účastníky konference čekaly dva dny plné diskusí předních osobností evropského a českého plynárenství, které hovořily jak o budoucnosti plynu, energetické soběstačnosti, tak i o inovacích v oblasti plynárenství. Konferenci zahájil svým úvodním slovem Lukáš Pokrupa, výkonný ředitel MND Energie, a. s. Za MND dále vystoupil Martin Pich, ředitel divize Trading, MND Energie, a. s., který hovořil o metamorfózách obchodu s plynem.

Podzimní plynárenská konference se kromě současné situace zaměřila i na inovace v plynovém hospodářství,

zejména alternativy dalších plynných látek s vysokým energetickým potenciálem. Hovořilo se o uplatnění vodíku a biometanu a o možnostech masovějšího využití obou plynů v domácnostech i na průmyslové úrovni. Výroba a využití biometanu už probíhá běžně v průmyslovém měřítku a je snaha rozšířit ji i do domácností. Domácí bioreaktory produkující metan by mohly pokrýt značnou část jejich spotřeby energie. Obdobný cíl je i u vodíku, zejména pro průmyslové využití.

„V MND se nespoleháme pouze na fosilní zdroje energie, angažujeme se i v rozvoji alternativních zdrojů. Proto u vytěžených vrtů mapujeme potenciál ve vztahu k využití geotermální energie či prověřujeme možnosti výroby zeleného vodíku v našich provozech,“ uvedl výkonný ředitel MND Energie Lukáš Pokrupa.

Oddělení marketingu

Stáváme se členem zájmových sdružení prosazujících moderní trendy v energetice

V TOMTO ČLÁNKU BYCHOM VÁS CHTĚLI INFORMOVAT O VSTUPU NAŠÍ SPOLEČNOSTI DO ZÁJMOVÝCH ORGANIZACÍ SDRUŽUJÍCÍCH SUBJEKTY PŮSOBÍCÍ V OBLASTI MODERNÍ ENERGETIKY A OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ ENERGIE. JAK URČITĚ VÍTE, JEDNÍM Z CÍLŮ A SOUČASNĚ VÝZEV NAŠÍ DIVIZE ENERGY JE ZAČLENĚNÍ DO PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT I VÝROBY ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ.

Rovněž chceme při stávající produkci ropy a zemního plynu snížit energetickou náročnost těchto procesů. V této souvislosti rozvíjí MND své aktivity v několika směrech a již se stalo členem následujících odborných zájmových organizací:



COGEN Czech – Sdružení pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla

Toto sdružení zastupuje zájmy právnických a fyzických osob, jejichž činnost souvisí s výrobou a provozem kogeneračních technologií, jejich projektováním a prodejem a poradenskou činností v oblasti kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET). Cíle spolku jsou především podpora KVET, vytváření příznivějších legislativních a ekonomických podmínek pro rozvoj kogenerace, zastupování a prosazování zájmů výrobců a uživatelů kogeneračních technologií a šíření informací o ekonomických a ekologických výhodách kogenerace.



Komora obnovitelných zdrojů energie

Komora OZE je česká asociace sdružující profesní asociace jednotlivých obnovitelných zdrojů včetně průmyslových výrobců technologií a vědeckých institucí. Komora podporuje využívání obnovitelných zdrojů energie, trvalé zvyšování jejich podílu na spotřebě v České republice a jejich udržitelný rozvoj, šíří odborné informace a osvětluje o využívání obnovitelných zdrojů energie.



Česká společnost pro větrnou energii

Toto sdružení má za cíl šířit myšlenku využití větrné energie a podporovat zájmy svých členů při tvorbě a úpravách legislativního a správního prostředí pro tuto činnost. Česká společnost pro větrnou energii též napomáhá při plánování, výstavbě, provozování a eventuálním odstraňování větrných elektráren, poskytuje pomoc zájemcům o větrnou energetiku či podporuje aplikovaný výzkum v oblasti větrné energetiky ve spolupráci s vysokými školami.



Česká vodíková technologická platforma HYTEP

Tato organizace především podporuje vývoj vodíkových technologií a zavádění vodíkové ekonomiky v ČR. HYTEP dále koordinuje a prosazuje zájmy členů zejména v kontaktu se státní správou v otázce rozvoje vodíku a vodíkových aplikací či aktivně vyhledává a předává členům možnosti finanční podpory pro vodíkové aplikace z národních i unijních programů. Sdružení HYTEP se také zabývá zpracováváním souhrnu analýz světového významu, které se zaměřují na implementaci vodíku do sektorů průmyslu, energetiky, mobility a budov.



Věříme, že členství ve zmíněných organizacích splní očekávání a otevře další možnosti pro MND. Především si slibujeme navázání kontaktu s lidmi z oborů a možnost získávání relevantních informací v oblastech, ve kterých se technologie i přístupy mění velmi rychle. Taktéž spolehlivé legislativní poradenství v daných oblastech je dnes důležité při přípravě a realizaci každého projektu. V neposlední řadě je možné uvést i reklamní přínos, kdy se firma MND objeví ve společnosti firem a organizací zabývajících se nízkoemisní energetikou. O dalších plánech a rozvoji projektů obnovitelných zdrojů energie vás budeme informovat v následujících číslech.

Ivo Berka

projektový manažer
New Business Development

MND hostily 55. CEEC Meeting

CEEC (CONTINENTAL EUROPE ENERGY COUNCIL) JE SKUPINOU FIREM, KTERÉ PODNIKAJÍ V OBOU PRŮZKUMU A TĚŽBY ROPY A ZEMNÍHO PLYNU V REGIONU STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPY. SKUPINA VZNIKLA V ROCE 1994 SDRUŽENÍM OSMI ZAKLÁDAJÍCÍCH ČLENŮ, PŘIČEMŽ MND BYLY JEDNÍM Z NICH. NYNÍ MÁ SDRUŽENÍ PŘES 70 ČLENŮ A NA MEETINGY JEZDÍ PRAVIDELNĚ 160–170 ÚČASTNÍKŮ.

Skupina má za cíl propojit celé spektrum firem podnikajících v oboru ropa a plyn – velké nadnárodní firmy, menší regionální firmy, nezávislé soukromé podnikatele, nováčky v businessu a také státní firmy a příslušnou státní správu. Mezi hosty bývají také poskytovatelé služeb v oboru (např. vrtné nebo seismické firmy), konzultanti a nezávislí vědci.

Schůzky probíhají dvakrát ročně, vždy v květnu a v říjnu, a v pořádání se střídají členové sdružení. CEEC meeting je jedním z největších a nejvýznamnějších v naftovém podnikání ve střední Evropě.

MND jako zakládající firma sdružení má své zastoupení na konferencích od samotného začátku.

55. setkání se mělo konat v ukrajinském Lvově, ale ruská agrese plány na pořádání překazila. Jako výraz podpory a pomoci svým ukrajinským kolegům jsme se nabídli, že roli hostitele převzeme a meeting uspořádáme v Praze. Připravit atraktivní program v relativně krátkém čase nebylo vůbec jednoduché. Hostitelé se vybírají nejméně dva roky dopředu a je to role do velké míry prestižní. Kvalita

programu, jak technického, tak doprovodného, je pak vizitkou celé firmy.

Pražský meeting byl jedním z nejlépe navštívených v poslední době. Registrováno bylo 180 delegátů z celkem 93 firem a institucí.

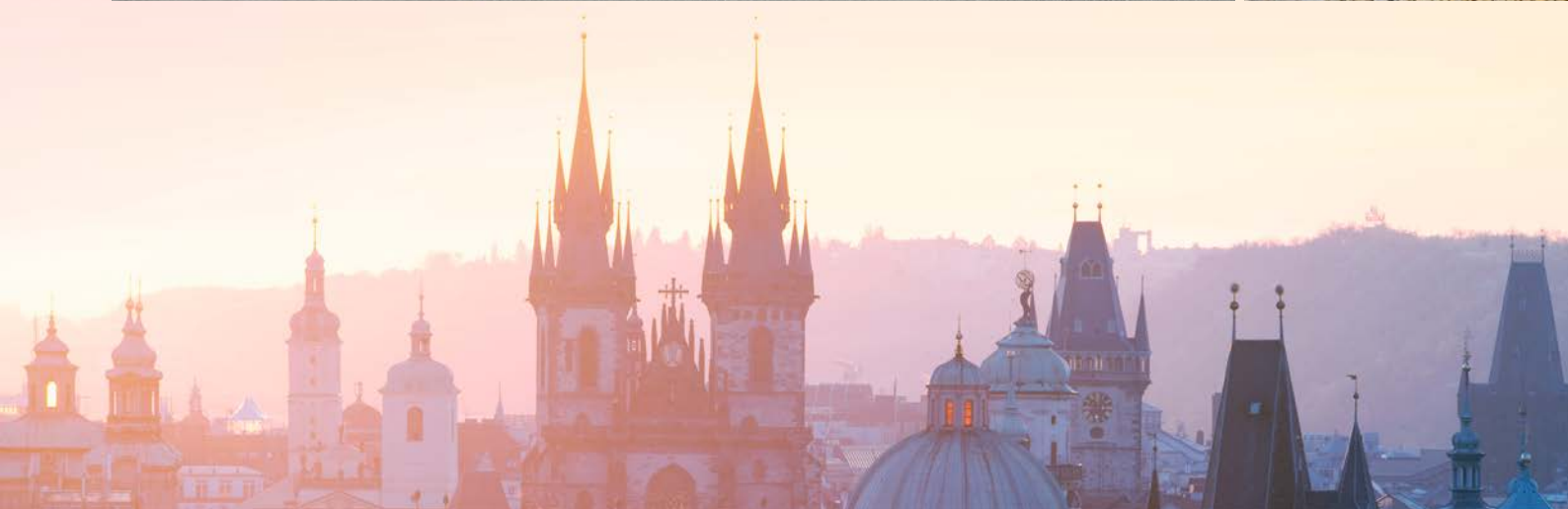
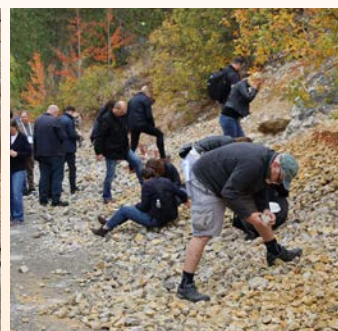
Konferenční část probíhala ve dnech 6. a 7. října v pražském hotelu Hilton. Během tradičního výjezdu do terénu účastníci navštívili Hornické muzeum v Příbrami a zastavili se v lomu u Koněprus, kde proběhla velmi vydařená paleontologická exkurze.

A jak to všechno dopadlo? Můžeme říct, že na výbornou. Všechny body programu proběhly podle plánu, pomohlo také hezké počasí a samozřejmě nádherná Praha.

Setkání bylo pro MND vynikající reklamou – účastníci mají velmi dobrý přehled o našich aktivitách a snad by na mapě už našli i město Hodonín.

Tomáš Baldrián

ředitel Úseku geologie





„Doufáme, že se brzy vrátíme domů,“

**vzkazuje z fronty zaměstnanec MND
na Ukrajině a věří v brzké vítězství**

STÁT SE TERČEM DĚLOSTŘELECKÉ PALBY, NA TO SE NEDÁ PŘIPRAVIT. STEJNĚ JAKO NA ZRANĚNÍ ČI SMRT KAMARÁDŮ. MICHAJLO BELETSKYJ PRACOVAL DO 24. ÚNORA JAKO OPERÁTOR TĚŽBY PLYNU V DCEŘINÉ SPOLEČNOSTI MND HORIZONTY NA UKRAJINĚ. HNED DEN PO VPÁDU RUSKÝCH VOJSK DO JEHO VLASTI SE PŘIHLÁSIL DO ARMÁDY. PO DVOUMĚSÍČNÍM VÝCVIKU SE S JEDNOTKOU DOSTAL DO OBLASTI BOJŮ.

Rozhovor jsme spolu vedli na dálku po mailu. Nebylo to jednoduché, z taktických důvodů Michailo bývá i týden zcela nedostupný. Z pochopitelných důvodů neuvádíme, na kterém místě fronty se právě nachází.

Jak jste se jako zaměstnanec MND dostal do první linie?

24. února, na začátku invaze, jsem nastoupil na směnu v našem zařízení, den byl velmi těžký, v hlavě jsem měl spoustu myšlenek a otázek, bylo těžké sebrat myšlenky, nechápal jsem, jak bych mohl přispět k pomoci naší armádě. 25. února jsem ráno šel na okresní vojenský komisariát, odtud jsem byl poslán na jedno z náborových míst, dostal jsem se k jednotce teritoriální obrany Ozbrojených sil Ukrajiny, tam jsem dostal seznam, co přesně musím mít s sebou, abych se připravil a čekal na výzvu. 27. února ráno mi zavolali a řekli, abych se dostavil na určité místo, odkud mě poslali do výcvikového tábora.

Jak dlouho trval váš trénink, než jste se dostali do „horké“ zóny?

Naše jednotka trénovala asi dva měsíce. Po teoretickém a praktickém výcviku se naše jednotka přesunula do bojové zóny, kde plnila bojové rozkazy.

U jakého druhu zbraní sloužíte?

Jsem pěšák. K mé výbavě patří AK-74, ruční protitankové granátomety a pro pěšáka velmi důležitá zbraň – lopata.

Jak vypadá běžný den na frontě?

Nedá se říct, že by nějaký byl běžný. Existují různé dny. Záleží na tom, jaký úkol vás čeká. Někdy jsou dny klidné, jdete na své místo a plníte úkol, jindy musíte utíkat, padat, schovávat se, vstávat, lézt po čtyřech.

Dostal jste se pod palbu? Jak na to reaguje neprofesionál?

Je velmi těžké to popsat. První ostřelování bylo velmi děsivé, protože se ukázalo, že na to vaše psychika není připravena. Teoreticky nám vysvětlili, co všechno se může stát a jak se v takových situacích chovat, ale když už jste na frontové linii a dostanete se do takové situace, tak se všechno děje hrozně rychle. Hlavní je udržet klid, nepanikařit, vyhodnotit svou schopnost skrýt se, plnit rozkazy velitele. Pak je šance přežít.

Dá se na to zvyknout?

Ač se to zdá nemožné, tak ano. Po nějaké době pobytu v takových podmínkách se aklimatizujete. Hlavní je

zpočátku překonat strach, protože v těchto chvílích je váš strach horší než přílet nepřátelských střel.

Jste v kontaktu se svou rodinou? Jak to zvládáte psychicky?

Každý den se snažím kontaktovat rodiče, abych jim řekl, že jsem v pořádku, i když ne vždy se to podaří. Někdy je kontakt s rodinou nemožný i několik dní. Je opravdu těžké mluvit s rodinou, více než půl roku nás dělí více než tisíc kilometrů, stýská se mi po domově. Někdy ani nedokážu mluvit, takže je třeba lepší jen napsat SMS: „Ahoj. Jsem v pořádku.“ Rodiče se pak uklidní a já se cítím lépe.

Jaká je aktuálně nálada v ukrajinské armádě?

Obecně pozitivní. Věříme, že vítězství je blízko. Doufáme, že se brzy vrátíme domů.

Dostal jste se osobně do osvobozených oblastí? Jak reagovali místní obyvatelé?

V oblastech, kam jsme vstoupili, je většina lidí ráda, že jsme s nimi a nedovolíme nepříteli, aby obsadil jejich vesnici. Jeden muž nám řekl, že má naději jen v Boha a v nás – věří, že dokud jsou v jejich městě ozbrojené síly, jsou v bezpečí.

Jaké jsou nálady armády ve vztahu k Západu? Vidíte vybavení či zbraně pocházející od spojenců?

Jsmo Západu velmi vděční, díky jejich pomoci můžeme snáze vyhnat nepřítele ze své země. Viděl jsem několik samohybných dělostřeleckých systémů zahraniční výroby a MLRS (Multiple Launch Rocket System - salvový raketomet – pozn. autora), slyšel jsem, jak fungují, stejně jako kulomety a RPG (některé z Česka), které používáme my, pěšáci.

Jaký byl nejtěžší okamžik, který jste v uniformě zažil?

Asi nejtěžší bylo zranění mých kolegů, je neuvěřitelně těžké si uvědomit, že lidé, se kterými jste před půl hodinou mluvili, jsou nyní ve velmi vážném stavu. S tímhle se smířit není snadné.

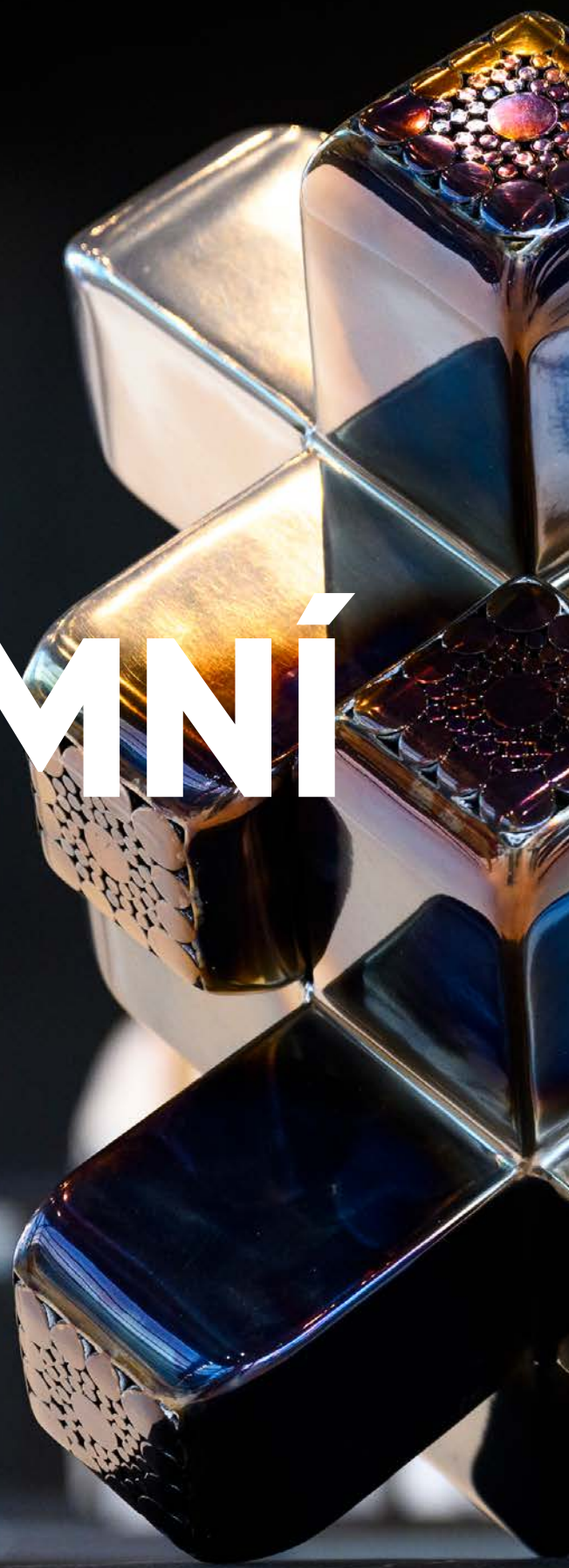
A naopak, nejlepší?

Myslím, že nejlepší byl příchod kaplana. Mluvit s ním... velká úleva, uklidnění... Mé morálce a celkovému psychickému stavu to hrozně moc pomohlo.



**Jeden muž
nám řekl, že má
naději jen v Boha
a v nás – věří,
že dokud jsou
v jejich městě
ozbrojené síly,
jsou v bezpečí."**

NEZLOMNÍ



Když múzy nemlčí. V pražském sídle KKCG vystavují ukrajinští umělci. Výtěžek půjde na protézy pro ukrajinské matky

DESÍTKY UMĚLECKÝCH DĚL NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH SOUČASNÝCH UKRAJINSKÝCH SOCHAŘŮ A MALÍŘŮ MOHOU LIDÉ OBDIVOVAT V SÍDLE KKCG NA PRAŽSKÉ BOŘISLAVCE. EXPOZICE NESE NÁZEV „NEZLOMNÍ“ A JE SOUČÁSTÍ UMĚLECKÉHO PROJEKTU „MY A SVĚT“. VŠECHNA VYSTAVENÁ DÍLA MOHOU ZÁJEMCI ZAKOUPIT, PŘIČEMŽ PENÍZE PŮJDOU NA NÁKUP PROTÉZ PRO UKRAJINSKÉ MATKY, KTERÉ V DŮSLEDKU VÁLKY PŘIŠLY O KONČETINY, A TAKÉ NA PODPORU DĚTÍ, JEŽ ZTRATILY RODINU.

UKRAJINA





//

Výstavu se nám podařilo uspořádat i díky dobrým kontaktům na Ukrajině, které jsme si vytvořili během předchozí rozsáhlé pomoci tamním lidem i válečným uprchlíkům tady v Česku.“

Podobné prodejní výstavy mohli lidé vidět v červnu v Berlíně, Paříži a Vídni, v červenci pak v Římě. Nyní se s uznávanými i nastupujícími ukrajinskými umělci může díky volně přístupné výstavě seznámit česká veřejnost. Akce se koná ve foyer Borislavka Centra a pořádá ji Kozytskyi Charity Foundation ve spolupráci s Nadací Karel Komárek Family Foundation (KKFF). Expozice se z Prahy bude stěhovat za oceán, konkrétně do amerického Chicaga.

„Válka trvá přes půl roku. Přinesla nezměrné utrpení. Odstranit její dlouhodobé následky bude trvat desetiletí. Nyní je třeba pomáhat nejzranitelnějším – ženám, matkám, které v důsledku bombardování přišly o končetiny a nutně potřebují pro zvýšení kvality života protézy, a také dětem bez příbuzných či domova. Výstavu se nám podařilo uspořádat i díky dobrým kontaktům na Ukrajině, které jsme si vytvořili během předchozí rozsáhlé pomoci tamním lidem i válečným uprchlíkům tady v Česku,“ popisuje ředitel na-

dace KKFF Luboš Veselý a dodává, že nadace vyčlenila na účely samotné výstavy částku 250 tisíc korun.

V této válce múzy nemlčí

Díla na výstavu věnovali ukrajinští umělci, aby umění použili jako zbraň v boji za zkvalitnění života lidí, které válka tvrdě zasáhla. Mnoho vystavovaných obrazů a soch je pak přímo inspirováno válkou a jejími drastickými následky. Některé připomínají ozbrojený konflikt na první pohled, jiné promlouvají mnohem nenápadněji. Neznamená to však, že by celá výstava působila depresivně. Z mnohých exponátů naopak sálá naděje, soudržnost a veliké odhodlání – přesně v duchu názvu celé expozice „Nezlomní“. Například pro Solomiju Kovtun je umění terapií a útekem od děsivé reality všední dní – je lékařkou, poskytuje zdravotní pomoc evakuovaným dětem. Malování se věnuje ve volném čase.

„Babi, neumírej!“

Součástí expozice jsou nejen příběhy žen a dětí, kterým je výtěžek z výstavy určen, ale také komentáře a zamyšlení umělců o válce. Každý z nich přináší svoji unikátní perspektivu.

Příběhy žen, které potřebují pomoci, jsou srdcervoucí. Nejedná se jen o mladé matky, které se starají o děti, ale třeba i o babičky, které válka postavila do tragických situací. „Bomby byly tak blízko. Třla jsem se sama sebe. Kdy tohle skončí? Potom obrovská rána. Otevřela jsem oči. Všude kolem bzučení. Našel mě vnuk. Zavolal sousedy. Zachránil mi život! Pamatuji si jeho křik: ‚Babi, neumírej!‘“

Takto popsala 62letá paní Iryna Yasman z Luhanské oblasti raketový útok, při kterém přišla o nohu. O vnuka, který ji zachránil, se nyní musí starat sama – její manžel i syn totiž zemřeli. Protéza by jí v těžké situaci výrazně pomohla.

Celkem se na Bořislavce představí 50 děl od 26 umělců. Zájemci budou moci díla nakupovat přímo na místě i díky QR kódu. Přitom se nemusí nutně jednat o závratné sumy, protože výstava nabídne díla s cenou od 300 do 15 000 eur. Prezentovat se budou nejen nadějní začínající umělci, ale také renomovaní výtvarníci, jako například Lubomir Medvid, který má za sebou výstavy ve významných galeriích po celém světě.

Martin Beneš



Do poloviny října se podařilo prodat celkem 16 obrazů a soch a vybralo se tak více než 400 tisíc korun.

Výstava „Nezlomní“ potrvá do 5. listopadu

díl 2.

ESG



Environmentální pilíř připravované ESG strategie skupiny MND Respekt k přírodě

ÚČELEM RÁMCE, KTERÝ SPOJUJE ENVIRONMENTÁLNÍ A SOCIÁLNÍ ASPEKTY A ODPOVĚDNÉ ŘÍZENÍ FIRMY, JE ZVÝŠIT HODNOTU SPOLEČNOSTI TÍM, ŽE ZAČLENÍME TYTO ASPEKTY DO JEJÍ STRATEGIE A CÍLŮ. TENTO OKRUH CÍLŮ SE TÍMTO ROZŠÍŘÍ O IDENTIFIKACI, HODNOCENÍ A ŘÍZENÍ RIZIK I PŘÍLEŽITOSTÍ SOUVISEJÍCÍCH S UDRŽITELNOSTÍ, A TO S OHLEDEM NA VŠECHNY ZAINTERESOVANÉ STRANY (TEDY PŘEDEVŠÍM ZÁKAZNÍKY, DODAVATELE, ZAMĚSTNANCE) A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.

Prvně jmenovaný aspekt se zaměřuje na ochranu životního prostředí a podílu firmy na této ochraně. Příklady řešených témat jsou změna klimatu, emise skleníkových plynů, ztráta biologické rozmanitosti, odlesňování, znečištění, hospodaření s vodou, ale také energetická náročnost, resp. účinnost. Skupina MND, potažmo celá KKCG chce dát

najevo, že i přes – z hlediska životního prostředí – problematickou povahu nezanedbatelné části naší současné činnosti nám není budoucnost naší planety zcela lhostejná. Chceme proto hledat cesty a způsoby, jak v rámci našich možností omezit negativní dopady naší činnosti na okolní životní prostředí a svým dílem přispět k ekologické transformaci energetického sektoru.

Environmentální pilíř naší připravované ESG strategie pojmenovaný Respekt k přírodě se bude zaměřovat na tři oblasti:

- Efektivní využívání energie a emise skleníkových plynů
- Uzavírání a obnova vytěžených lokalit
- Adaptace na změnu klimatu a energetický přechod

Mezi hlavní parametry, které budeme v rámci první oblasti, tedy Efektivního využívání energie a emise skleníkových plynů, sledovat, budou:

- Energetická náročnost našich činností
- Emisní intenzita skleníkových plynů (ve SCOPE 1 a SCOPE 2¹)
- Celkové emise skleníkových plynů

¹ Emise zařazené do SCOPE 1 jsou přímé emise do ovzduší z aktivit, které spadají pod firmu (např. emise z kotlů, firemních automobilů, ale i emise z průmyslových procesů a odpadů likvidovaných v rámci firmy). Emise ve SCOPE 2 jsou nepřímé emise z nakupované energie, které nevznikají přímo ve firmě, ale jsou důsledkem firemních aktivit (např. nákup elektřiny, tepla či páry).

SCOPE	Energy Division	Drilling & Services	Energy Storage	Energy Storage Germany	Trading Division	Energie, a.s.	Skupina souhrn
1 (přímé emise)	32 896	3 056	4 924	24	?	72	40 972
2 (nepřímé emise)	5 977	358	791	213	22	65	7 426
3 (ostatní nepřímé emise)	202	5 157	1	?	0	0	5 360

Pozn.: značka „?“ znamená, že údaje nejsou doposud kompletně známy

Je zřejmé, že snahou je postupné omezení energetické náročnosti, potažmo spotřeby energií skupiny MND a ruku v ruce s tím i snižování našich emisí zatěžujících okolí. Cíl, který si naše skupina pro tuto oblast stanoví, bude konkrétní hodnota snížení emisí ve SCOPE 1 a 2 do roku 2027 v porovnání se stanoveným referenčním rokem. V souladu s již dříve přijatými závazky v environmentální oblasti chceme do roku 2030 snížit emise CO₂ o 50 % a v delším časovém horizontu – do roku 2040 – být uhlíkově neutrální. To znamená, že firma bude schopna odstraňovat z atmosféry stejné množství oxidu uhličitého, jako jej do ovzduší vypouštět.

Dle analýzy dostupných dat z měření a navazujících kalkulací se při hledání místa a způsobu, kam úsilí směřující k redukci emisí upřít, jeví jako účelné, zaměřit se na provoz Borkovany, kde, jak se zdá, produkujeme nejvíce „provozních“ emisí.

Pro úplnost nutno podotknout, že emise odpovídající SCOPE 3,² jejichž sledování a následně i snižování je pro jakoukoli firmu velkou výzvou, budeme prozatím monitorovat pouze z pohledu tvorby našich odpadů.

Pro ilustraci je možné uvést přehled emisí vyjádřený v tunách ekvivalentu CO₂³ za loňský rok (2021) pro jednotlivé členy skupiny MND s údaji známými k datu vydání článku.

V případě oblasti Uzavírání a obnova vytěžených lokalit se sledovanými parametry stanou:

- Likvidace nevyužívaných vrtů a pracovišť
- Alokace prostředků na uzavření a sanaci lokalit
- Rekultivace lokalit do původního stavu

I podle současných zákonných norem jsme povinni vytěžené a dále již nepoužívané lokality zrekultivovat, uvést je do původního stavu a takto je navrátit jejich majiteli. Proto konkretizovanými cíli v této oblasti budou:

- Likvidace přibližně 65 nevyužívaných vrtů a pracovišť do roku 2027
- Investice ve výši přibližně 240 milionů Kč do uzavření a sanace již nevyužívaných lokalit
- Rekultivace 100 % uzavřených lokalit do roku 2027

Poslední oblastí, v níž se skupina MND bude snažit pozitivně přispět ke krokům čelícím postupující klimatické změně, je Adaptace na změnu klimatu a energetický přechod. V této souvislosti je třeba zmínit, že tato oblast se v rámci celé KKCG v zásadě týká pouze naší skupiny MND, neboť z celého spektra společností patřících do skupiny KKCG je skupina MND s touto oblastí nejvíce spojena. Klíčovými parametry, které budeme monitorovat, proto logicky budou:

- investice do přechodných projektů a technologií
- spotřeba elektrické energie z obnovitelných zdrojů

Odpovídající stanovené cíle tedy budou rozdělené do pěti klíčových oblastí:

- investice v řádech desítek milionů Kč ročně do přechodných technologií a projektů
- zkoumání a případné rozšíření potenciální kapacity pro zachytávání a ukládání CO₂
- alespoň jeden geotermální vrt ročně
- instalace obnovitelných zdrojů energie o ročním výkonu převyšujícím hodnotu 13 GW do roku 2027

100 % elektrické energie spotřebováváné skupinou MND z vlastních obnovitelných zdrojů

V zásadě jde o postupné přenesení těžišť zdrojů energií spotřebováváné pro naši činnost z těch fosilních na obnovitelné a zčásti i posun samotného našeho businessu směrem ke schopnosti a vytvoření patřičné kapacity generovat energii právě ze zmíněných obnovitelných zdrojů. Řeč je o fotovoltice, využívání kogeneračních jednotek – zařízeních kombinujících výrobu elektřiny a tepla (KVET), dále ale může jít o zachytávání a ukládání oxidu uhličitého do horninových struktur, nebo využívání geotermální energie, případně i vodíku jako paliva budoucnosti apod. V této souvislosti je třeba vyzdvihnout úlohu úseku New Business Development, jenž hraje a bude hrát, spolu se snahou a kroky snižujícími naše emise, zásadní roli nejen při proměňování ambicí naší skupiny nasměrovaných ke snižování naší uhlíkové stopy, ale také na poli energetické soběstačnosti spojené s využíváním obnovitelných zdrojů.

Josef Novotný

ESG koordinátor

² Emise ve SCOPE 3 jsou další nepřímé emise (nepovinné položky), které jsou následkem aktivit firmy, ale nejsou klasifikovány jako SCOPE 2 (např. nakupované suroviny, služby, služební cesty, odpady atp.).

³ Ekvivalent CO₂ je množství CO₂, které má ke skleníkovému efektu atmosféry stejný ekvivalentní příspěvek jako dané množství příslušného plynu vztahované obvykle k časovému horizontu 100 let. Například 1 tuna methanu uniklého do ovzduší z našich technologií má na atmosféru stejný vliv jako 28 tun vypuštěného oxidu uhličitého.



Oprava ústí geotermálního vrtu ZGL-A2 Tatralandia

SRDCEM KAŽDÉHO AQUAPARKU JE GEOTERMÁLNÍ VRT. PROVOZ KAŽDÉHO GEOTERMÁLNÍHO VRTU VŠAK ZPŮSOBUJE PROBLÉMY S VYSEDÁNÍM „INKRUSTU“, TEDY MINERÁLŮ, KTERÉ SE VYSKYTUJÍ V TĚŽENÉ TERMÁLNÍ VODĚ. K VYSEDÁNÍ MINERÁLŮ DOCHÁZÍ ZEJMÉNA VLIVEM SNÍŽENÍ TEPLoty, TLAKU NA ÚSTÍ A V POVRCHOVÉ TECHNOLOGII. PROTO JSOU DO TĚŽENÉ TERMÁLNÍ VODY NASTŘIKOVÁNY RŮZNÉ INHIBITORY, KTERÉ MAJÍ BRÁNIT VYSEDÁVÁNÍ MINERÁLŮ A KOROZI POVRCHOVÉ TECHNOLOGIE.





Přes všechna tato opatření se ovšem nedá tvorbě „inkrustu“ zcela zabránit. Občas proto může docházet u geotermálních vrtů k poruchám zařízení a šoupátek na ústí. Toto byl i případ aquaparku Tatralandia, kde došlo v průběhu odstávky v důsledku pandemie covid-19 k zablokování hlavního šoupátka na ústí vrtu. Při opakovaných pokusech o jeho rozhybání dokonce došlo k utržení „srdce“ šoupátka. Jelikož řešit výměnu hlavního šoupátka umrtvením vrtu je časově náročné a drahé, obrátili se zástupci Aquaparku na naši společnost. Důvodem bylo, že jsme na tomto vrtu prováděli opravu ústí pod tlakem už v roce 2008 a máme zkušenosti s opravami tohoto typu rovněž z jiných aquaparků (Bešeňová, Lipany). Původní informací bylo, že srdce šoupátka je utrženo v otevřené poloze. Tato informace se po komunikacích s výrobcem šoupátka (našimi kolegy z firmy Moravia systems) ukázala jako mylná. Ukázalo se, že srdce je utrženo zhruba ve dvou třetinách své dráhy. Nemohli jsme tedy použít mechanický

pakr a oprava se přesunula z loňského roku na letošní. Mezitím jsme intenzivně hledali náhradní řešení.

Po několika slepých uličkách se nám podařilo najít řešení v podobě speciálního nadouvacího pakru, o průměru pouze 86 mm, používaného při produkčních testech ve vodních vrtech. Vlastní oprava ústí nakonec proběhla 20. září. Po demontáži havarovaného šoupátka bylo zjištěno, že průchod v šoupátku činil jen 90 milimetrů. Oprava geotermálního vrtu se tedy mohla uskutečnit bez problémů. Práce provedla četa báňských záchranářů MND, a. s., vedená Pavlem Kaňou, ve spolupráci se specialisty MND D&S Josefem Salajkou a Pavlem Kučerou.

Všem zainteresovaným tímto děkuji za odvedení profesionální práce a šíření dobrého jména skupiny MND na Slovensku!

Milan Gavenda

vedoucí operátor



Kyberbezpečnost

KONCEM MĚSÍCE ČERVNA JSME DETEKOVALI KYBERNETICKÝ ÚTOK POMOCÍ ZÍSKANÝCH UŽIVATELSKÝCH HESEL. DÍKY VČASNÉMU ZACHYCENÍ ÚTOKU A PŘIJATÝM OPATŘENÍM NEDOŠLO K ÚNIKU ANI POŠKOZENÍ FIREMNÍCH DAT.

V souvislosti s tímto bezpečnostním incidentem jsme přijali několik bezpečnostních opatření:

- U všech účtů byla vynucena **změna hesla**. Jak správně nastavit bezpečné heslo jsme popisovali ve čtvrtém čísle „Zpravodaje kyberbezpečnosti“. Nastavení bezpečných hesel budeme **pravidelně kontrolovat** pomocí auditního SW.
- Vzhledem k tomu, že ochrana pomocí uživatelského jména a hesla se ukázala jako nedostatečná, byla pro přístup k aplikacím **Microsoft 365** (pošta, Teams, OneDrive atd.) prioritně dokončena implementace **dvoufaktorového ověřování (MFA)**
- Pro přístup do interní sítě MND pomocí **VPN** bylo rovněž nastaveno **dvoufaktorové ověřování**. Pro ověření k VPN je možné použít pouze mobilní aplikaci „**Microsoft Authenticator**“. Původní přihlášení pomocí uživatelského jména a hesla **již není funkční**.
- Terminálová služba – „**Remote desktop**“ – je již dostupná pouze z interní sítě nebo pomocí **VPN**.
- Byl vytvořen **nový e-learningový kurz** v systému EDUNIO (další se připravují). Kurzy budou povinné s periodickým opakováním.

Stále evidujeme zvýšené množství pokusů o neoprávněné přihlášení k uživatelským účtům. Zneužití firemních účtů bývá nejčastějším případem úspěšných kybernetických útoků na společnosti.

Je důležité dodržovat pravidla používání firemního e-mailu, která pomáhají minimalizovat pravděpodobnost kybernetického útoku:

- Věnovat zvýšenou pozornost **externím e-mailům**, které jsou v MND označovány textem viz:

***** Pozor, externí e-mail. Zkontroluj odesílatele, než otevřeš přílohu nebo odkazy. *****

***** Caution external e-mail. Check the sender before you open attachments or click on links. *** (cloud mnd)**

Neklikat na odkazy a neotvírat přílohy v e-mailech, u kterých si nejste jisti, že jsou korektní.

- Firemní e-mail používat **jen pro pracovní účely**.
- Je **zakázáno používat firemní e-mail a heslo pro registraci/přihlašování na webech** pro soukromé potřeby (e-shopy, sociální sítě atd.). Na tyto weby jsou často vedeny kybernetické útoky spojené s **únikem přihlašovacích údajů** (například zveřejněný únik z července 2017 – únik uživatelské databáze z e-shopu MALL.CZ).

Pro tyto účely používejte soukromou e-mailovou adresu, kterou si můžete zadarmo zaregistrovat například na seznamu nebo googlu (gmail). Striktně doporučujeme používat u jednotlivých účtů různá hesla, ideálně spojená s dvoufaktorovým ověřováním.

Dále bych vás chtěl seznámit s novým způsobem nahlašování závadných e-mailů (spam, phishing).

Doposud k nahlašování sloužila e-mailová schránka „Karanténa e-mailů“.

Nově je k dispozici nahlašování pomocí funkce outlooku – „Nahlásit zprávu“, viz obrázek:

Zprávu lze nahlásit jako „nevyžádaná pošta“ (e-mail se přesune do složky „Nevyžádaná pošta“ a další e-maily od daného odesílatele budou označovány jako nevyžádané) nebo jako „Útok phishing“ (e-mail se přesune do složky „Odstraněná pošta“ a další e-maily od daného odesílatele budou automaticky mazány).

Naopak pokud vám korektní e-mail „spadne“ do složky „nevyžádaná pošta“, máte zde možnost e-mail nahlásit jako korektní – „není nevyžádaná“ (e-mail se přesune do složky „Doručená pošta“ a další e-maily od daného odesílatele se nebudou označovat jako nevyžádané).

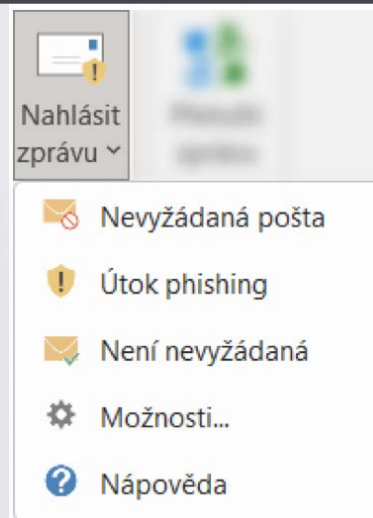
Na závěr chci všem poděkovat za ostražitost, trpělivost a spolupráci.

Pokud byste měli jakékoliv dotazy, neváhejte se na nás obrátit.

Za celý tým UICT

Tomáš Bula

specialista pro kybernetickou bezpečnost



Bažantnice žije!

UDÁLOSTI V PROJEKTU
BAŽANTNICE ŽIJE, KTERÉ
STOJÍ ZA ZMÍNKU. V SRPNU
JSME OBĚHLI BAŽANTNICE
ZA 24 HODIN A SOUTĚŽILI
S MLADÝMI ZAHRADNÍKY
O LIPOVOU RATOLEST.

Oběhneme Česko-Slovensko Bažantnicí za 24 hodin

Akce Oběhneme Česko-Slovensko Bažantnicí za 24 hodin, která se v loňském roce neuskutečnila kvůli tornádem poničené části lesoparku, se letos v srpnu vrátila již potřetí.

Jaké byly hlavní cíle pořadatelů po roční pauze? Jedna z hlavních výzev bylo pokořit 3 737 872 metrů za 24 hodin. Dalším velkým cílem bylo zapojit širokou veřejnost do pohybu v příjemném prostředí lesoparku u stadionu U Červených domků v Hodoníně v Bažantnici, a podpořit tak dobrou věc, tedy obnovu této oblasti.

Účastníci mohli naběhat či nachodit libovolné množství kilometrů v areálu Stadionu U Červených domků v Bažantnici během časového limitu 24 hodin, a to jak ve dne, tak i v noci. Účastníci měli také možnost se proběhnout po atletické dráze, která veřejnosti není běžně přístupná. I přes to, že výzva nebyla pokořena, množství účastníků – zejména dětí a rodin – nás všechny motivovala uspořádat další ročníky a opět utvrdila v tom, že když se chce, všechno jde.

Děkujeme všem za účast a hlavně podporu dobré věci!

AKCE, KTERÁ SE KONALA V TERMÍNU OD PÁTKU 23. DO SOBOTY 24. SRPNA, PŘINESLA KRÁSNÉ VÝSLEDKY:

2 754,91

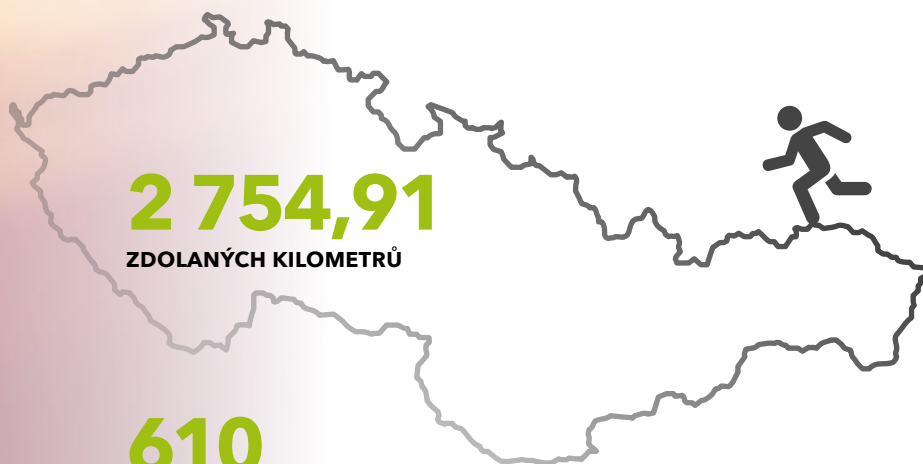
ZDOLANÝCH KILOMETRŮ

610

ZAPOJENÝCH ÚČASTNÍKŮ

16 491Kč

VYBRANÝCH Z DOBROVOLNÉHO STARTOVNÉHO, JEHOŽ VÝTĚŽEK BUDE VYUŽIT NA VÝSADBU ZELENĚ PRO DĚTI NA ZŠ U ČERVENÝCH DOMKŮ.



Soutěž mladých zahradníků o Lipovou ratolest

Město Hodonín se letos stalo spolupořadatelem soutěže mladých zahradníků s názvem Lipová ratolest 2022. Tuto soutěž s dlouholetou tradicí každoročně pořádá Svaz zakládání a údržby zeleně pro mladé zahradníky.

Cílem projektu byla realizace veřejného prostoru, která kromě zeleně obsahovala i herní prvky, mobiliář a menší zpevněné plochy. Akce se zúčastnili studenti středních a vysokých škol zahradnického zaměření, kteří 20. září 2022 zavítali do areálu Červených domků v Bažantnici. Toto místo bylo zvoleno primárně proto, že je součástí lokality, která byla poničena loňským tornádem.

Akce se účastnilo celkem devět škol z celé republiky, které společně utvořily čtyři týmy. Jejich úkol zněl jasně: společně vytvořit odpočinkové relaxační místo pro obyvatele z přilehlých domů. Soutěž obnášela úkoly jako například dláždění plochy, výsadba zeleně, usazení mobiliáře a jiné. Na vše pečlivě dohlížela porota odborníků a zástupců různých firem, která jednotlivé týmy hodnotila. Studenti se museli vypořádat s nelehkými podmínkami promáčené půdy po deštích, naučili se nové dovednosti a současně ukázali také veřejnosti, že být zahradníkem či krajinářem není jen zábava, ale také dřina, která vyžaduje spoustu praxe a přemýšlivosti.

Zlatou medaili Lipové ratolesti 2022 si nakonec odnesl ostravský tým.

Děkujeme všem zúčastněným, městu Hodonín a Svazu zakládání a údržby zeleně za krásnou příležitost a nový přínos pro naši Bažantnici!

Lenka Pašková

asistentka



MND, a. s. & FK Hodonín Školky v pohybu

V minulém školním roce proběhl již 6. ročník projektu „Školky v pohybu“. Tato sportovní iniciativa nabídla dětem ve školách šestnáct tréninkových hodin, které jsou zaměřeny na všeobecnou sportovní přípravu dětí formou her a soutěží.

Obrovskou přidanou hodnotou celého projektu je pravidelnost cvičení, díky němuž se u dětí výrazně zlepšuje pohybová kultura. Projekt má jak u dětí, tak i u paní učitelů obrovský úspěch. Letos se do něj zapojilo deset mateřských škol a dvě základní školy z Hodonína a okolních obcí. Děti se na trenéry Vladimíra Winklera, Lukáše Bajana a Igora Matuška těší celý týden!

V jarních měsících FK Hodonín uskutečnil také, mimo jiné, tzv. „Tour de Školky v pohybu“, kdy trenéři navštívili dalších pět MŠ, které o projekt také projevíly zájem. To je důkazem, že projekt má velký smysl a obrovský potenciál pro rozšíření na více MŠ. „Školky v pohybu“ mají velký úspěch také díky finančnímu zajištění od společnosti MND a Sazka, za což velmi děkujeme jménem svým i jménem zapojených školek!

Práce nekončí – pořadatelé akce už připravují sedmý ročník.

Michal Bíza, Mládež FK Hodonín, z. s.



Ženský fotbal v klubu FK Hodonín

Ženský fotbal nabírá na popularitě a Hodonín není výjimkou. Ve strukturách klubu FK Hodonín je pět ženských týmů – mladší a starší přípravek, mladší a starší žákyně a tým dospělých žen. V současné době má klub aktivních 74 děvčat v mládežnických týmech a 24 v týmu žen. Za pětiletou historii ženského fotbalu v Hodoníně se týmům již podařilo dosáhnout několika úspěchů a díky obětavé práci trenérů si hodonínský dívčí fotbal získal zvučné jméno napříč nejen Moravou. V současnosti hrají týmy přípravek okresní soutěže, týmy žaček hrají nejvyšší možnou soutěž – 1. ligu pro Moravu a ženy hrají moravskoslezskou divizi – 4. nejvyšší soutěž. Za zmínku rozhodně stojí pravidelná účast hráček v krajských dívčích výběrech, kdy tři hráčky nastoupily za reprezentaci ČR do 15 let. Ty nejlepší hráčky se pak také po žákovském věku dostávají do kádru prvoligových juniorek a hrají celostátní soutěž. Například v 1. FC Slovácko jsou již dvě klubem odchované hráčky, v Lokomotivě Horní Heršpice dokonce tři. Další talentované hráčky ročníku 2008 nastupují pravidelně i v našich chlapeckých týmech.

Hráčka Nicole Chromečková působí v Regionální akademii Jihomoravského kraje, kde trénuje společně s chlapci. Tato hráčka byla také na kempu AC Sparty Praha vybrána nejlepší hráčkou a odměnou jí bylo absolvování soustředění s týmem žen AC Sparta Praha.

Věříme, že jsme stále na začátku dalších úspěchů našich talentovaných žen!

Bc. Vlastimil Polák, předseda představenstva FK Hodonín, z. s.

Sportovní MND Kemp 2022



Začátkem měsíce srpna jsme zorganizovali sportovní kemp pro děti zaměstnanců společnosti MND, dlouholetého a významného podporovatele klubu FK Hodonín.

Kemp, který se konal na stadionu Sokolu Hodonín, proběhl od 1. do 5. srpna. Zúčastnilo se ho patnáct dětí, jimž se věnovali trenéři Vlado Winkler a Veronika Winklerová.

Součástí kempu bylo mnoho sportovních a pohybových aktivit přímo na hřišti i na místním koupališti. Nejvíce však děti zaujal trénink baseballu s profesionálním trenérem Radkem Nespalou ze Skalice.

Na dětech byla vidět radost z pohybu a zaujetí pro hru. Vznikla tu spousta nových přátelství, díky nimž se vytvořila výborná parta. Všem malým „eMeNĎákům“ patří velká pochvala za nasazení v soutěžení a za bezproblémové chování v průběhu kempu! Už teď se těšíme na příští ročník.

Také bychom rádi poděkovali vedení MND za tuto příležitost, kdy i my, FK Hodonín, můžeme aspoň trochu oplatit vaši dlouholetou podporu!

A jak akci hodnotili ti nejdůležitější, tedy její účastníci? „Na sportovním táboře se mi nejvíc líbila návštěva koupaliště, jízda na tobogánu a skákání z prkna do vody. A taky se mi líbilo že jsme po obědě chodili na zmrzlinu. Taky jsem si užil skákání na trampolínách v Jump Parku,“ popsal akci jeden ze zúčastněných malých „eMeNĎáků“ Tomáš Sasín.

Michal Biza, Mládež FK Hodonín, z. s.

Ve fotbalovém turnaji skupiny KKCG získaly MND stříbrnou medaili

Po dvouleté covidové pauze se opět konal tradiční fotbalový turnaj skupiny KKCG v areálu SK Aritma ve Vokovicích. Zaměstnanci společností KKCG, MND, Sazka, Komix, Allwyn a Aricom vyměnili své pracovní oděvy za dresy a kopačky a výsledkem byla atraktivní podívaná, na kterou budou fanoušci ještě dlouho vzpomínat.

Společnost MND v turnaji reprezentoval tým MND společně s kolegy z Moravy s týmem Vrtáci.

Celý turnaj se odehrával v přátelské atmosféře a všude vládl duch fair play. O třetí místo se utkali Nardi a vařečky s KC Knights. O zlatou medaili pak zabojovaly týmy Sazka United a MND. Bronzovou medaili ve strhujícím zápase nakonec vybojovali kluci z IT oddělení KKCG, stříbro si odnesl tým MND a jednoznačným vítězem se stala Sazka United.

Tímto děkujeme všem našim fanouškům za podporu.



Oddělení marketingu a komunikace

MND, a.s.

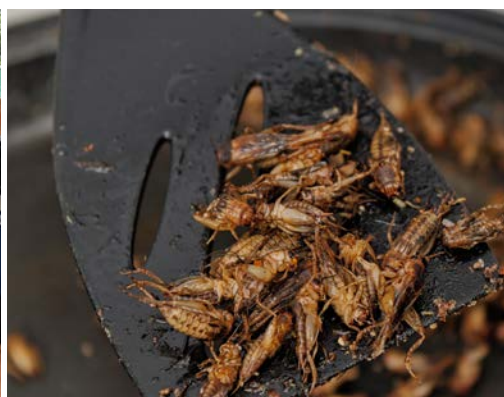
MND Party se vydařila!

V POLOVINĚ ZÁŘÍ JSME OPĚT MĚLI PARTY! V HODONÍNSKÉM VESLAŘSKÉM KLUBU SE SEŠLO PŘES 220 „EMENDÁKŮ“ A VŠICHNI JSME SI UŽILI POŘÁDNÝ MEJDAN.

A přesto, že počasí nebylo úplně optimální, akce se vydařila na výbornou. Všechno se snědlo a vypilo a hlavně byla zábava. Odvážlivci, kteří se vyhecovali a ochutnali pokrm od Hmyz na talíři, poznali něco nového a podle jejich reakcí i vcelku chutného. Velký úspěch mělo vystoupení komika Richarda Nedvěda, který svým představením exceloval. Takže všem děkujeme za účast a již nyní se těšíme na další ročník!

Zuzana Klimešová

HR, MND, a.s.







Knihy pro pozorné čtenáře MND Reportu

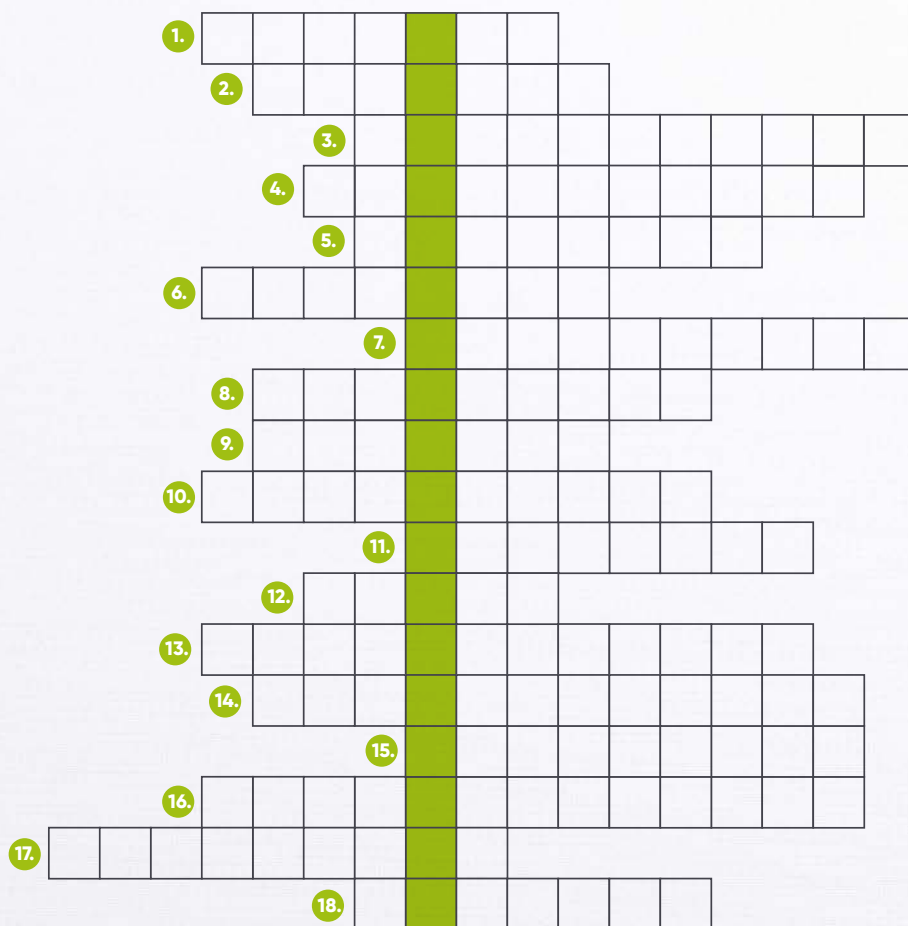
Tajenka bude tentokrát náročnější, ale kdo pozorně četl toto vydání, nebude mít problém. Výhry budou opět stát za to – tentokrát budeme soutěžit o poukázky do knihy Dobrovský. Před námi jsou dlouhé zimní večery, takže kniha určitě přijde vhod. Tajenku zasílejte do 7. listopadu na adresu redakce@mnd.cz.

V letním čísle jsme soutěžili o poukázky do akvaparku, byl o ně velký zájem. Vylosovali jsme tyto čtenáře: Lukáše Šťastného, Alžbětu Kremrovou a Jitku Soldánovou.

Otázky do křížovky

1. Jak se nazývají minerály, které se vyskytují v těžené termální vodě?
2. Jak se jmenuje směn mistr vrtné osádky, o kterém je článek v tomto Reportu? (příjmení)
3. Jaké je celé jméno jedné z ukrajinských žen, na které se vybírá v rámci výstavy Nezlomní?
4. Co koupil ČEZ v Nizozemsku na příkaz vlády ČR?
5. S jakou státní společností bude MND spolupracovat na vyhledávání nových ložisek ropy a zemního plynu na západě Ukrajiny?
6. Pavel Marek pracoval v Maroku, na Ukrajině, v Rusku, Gruzii, Londýně a kde ještě?
7. Co je MND tip č. 8 pro nižší účty?
8. Jak se jmenuje zakladatel nadace, která s KKFF spolupřádá výstavu Nezlomní (příjmení)?
9. Kterou divizi v MND řídí Martin Pich?
10. Jak se nazývá diagnostika maziv a kapalných paliv?
11. Jak je označován jeden ze dvou nově přidaných vrtů?
12. Co znamená L ve zkratce MLRS?
13. Mezi alternativní zdroje tepla patří tepelná čerpadla a...?
14. Jak se jmenuje komik, který vystoupil na MND párty? (celé jméno)
15. Ve kterém okrese se nachází první fotovoltaická elektrárna MND v ČR?
16. Uveďte název nové značky MND, pod kterou budou prezentovány OZE aktivity.
17. Jaké je příjmení ukrajinského zaměstnance MND, který poslal válečnou reportáž z fronty na Ukrajině?
18. Jak se jmenuje druhý z nově přidaných vrtů?

Vyplňte křížovku a odneste si knížky



INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ PRO ZAMĚSTNANCE
SPOLEČNOSTÍ SKUPINY MND

PODZIM
2022

MND.EU

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ PRO ZAMĚSTNANCE SPOLEČNOSTÍ SKUPINY MND \ MND.EU

Své připomínky a komentáře k obsahu MND REPORTU posílejte na adresu redakce@mnd.cz. Zároveň můžete s náměty kontaktovat i členy redakční rady, kterým tímto děkujeme za spolupráci při plánování tohoto čísla i těch následujících. **Členové redakční rady:** Dana Dvořáková, Jana Hamršídová, Karel Luner, Pavel Kotásek, Michal Sasín, Radim Ciprys, Martin Pich, Jan Sýkora, Tereza Lázenská, Tomáš Baldrián, Magda Lengálová, Petra Kulčárová, Jan Havlíček, Jaromír Havlásek, Martin Beneš.

Design: filipsodomka.cz